

Opinia națională

Săptămânal de opinii, informații și idei de larg interes național
Director: Mioara VERGU-IORDACHE

Anul 28, nr. 894, 28 ianuarie 2020, 8 pagini, 1 leu, www.opinianaționala.ro

Meditații gratuite

Universitatea *Spiru Haret* a reluat meditațiile gratuite la Limba română și Matematică pentru pregătirea examenului de Bacalaureat. Sunt așteptați să se înscrie, elevi din clasele a XI-a și a XII-a pe adresa: pr@spiruharet.ro. Apoi, veți fi contactat de un reprezentant al Universității *Spiru Haret* pentru detalii despre zi și loc, în funcție de programul vostru și orarul meditațiilor!

• IMPLICAȚI • IMPLICAȚI • IMPLICAȚI • IMPLICAȚI • IMPLICAȚI

BRAȘOV

• Facultatea de Științe Juridice și Științe Economice

La Facultatea de Științe Juridice și Științe Economice a Universității *Spiru Haret*, Brașov, s-a desfășurat marți, 21 ianuarie, în organizarea conf.univ.dr. Gica Cruceru, simpozionul cu tema *Avantajele și riscurile muncii în echipă*

• Facultatea de Psihologie și Științele Educației

Studentii Facultății de Psihologie și Științele Educației sunt invitați să participe la selectarea prin concurs a trei lucrări privind *practicarea voluntariatului în România*.

Autorii lucrărilor selectate vor participa la Conferința *Când statul doarme și cetățenii se implică* (ediția a II-a), conferință organizată de *Academia Evangelica Transilvania Sibiu* în colaborare cu *Fundația Friedrich Naumann* pentru libertate, în perioada 1-3 aprilie 2020 în Sibiu. Costurile privind cazarea și

masa studenților participanți sunt suportate integral de către organizatori. Lucrările pot avea 1-3 autori (în mod obligatoriu studenți la unul dintre programele de studii ale facultății), vor avea maximum 6 pagini și vor îndeplini toate standardele de redactare a unei lucrări de licență.

Lucrările vor fi expediate prin e-mail până pe data de 12.02.2020, la adresa: pp.bv.ravzan.andronic@spiruharet.ro. Rezultatele selecției vor fi postate pe site-ul facultății până pe data de 17.02.2020.

CONSTANȚA • Facultatea de Științe Juridice și Științe Economice

În cadrul proiectului *Universitatea și piața muncii - parteneriat pentru succes!*, proiect cofinanțat prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020, Facultatea de Științe Juridice și Științe Economice a Universității *Spiru Haret* a organizat:

- joi, 16.01.2020, Cursul practic *Aspecte specifice ale managementului securității și sănătății în muncă în cadrul firmelor din*

industria ospitalității. Cursul a fost susținut de lector Iulia-Oana Florea, SC SIAL COM 2000 SRL.

- luni, 27.01.2020, *INTERVIURI SIMULATE*, la sediul Universității din str. Unirii nr.32-34, sala 405. Reprezentant al mediului de afaceri: S.C. Continental Hotels S.A. – Hotel IBIS Constanța. Posturi: • Receptor • Coordonator vânzări • Coordonator evenimente.

Parteneriat strategic pentru promovarea produselor ecologice ca factor cheie al sănătății umane

În prima parte a lunii ianuarie 2020, a fost semnat acordul de parteneriat între Asociația *ONE HEALTH – NEW MEDICAL CONCEPT*, România și Asociația *INTER-BIO*, acestea fiind reprezentate de președinții celor două entități, domnul Nicolae MANOLESCU, respectiv, domnul Costin LIANU.

► Pagina 3

Clusterul *Danube Engineering Hub* promovează inovarea

La data de 17 ianuarie 2020 a avut loc la Ploiești o nouă întâlnire de lucru a membrilor Clusterului *Danube Engineering Hub*, prilej cu care s-a convenit întărirea capacității entității de management de acțiune pentru dezvoltarea unor proiecte concrete de cercetare – dezvoltare-inovare și s-au fixat jaloanele unei strategii de dezvoltare și internaționalizare a acestuia. De asemenea, entitatea de management a clusterului și-a asumat rolul de secretariat al consorțiului de clustere *Wallachia Hub* din regiunea de dezvoltare Sud-Muntenia, creat în luna noiembrie 2019, și se va implica în activitățile de specializare inteligentă la nivel regional.

„Intenționăm să atragem noi membri, firme cu profil de cercetare-inovare- dezvoltare, atât în consorțiu, cât și în cluster, și să fim parteneri activi ai Agenției de Dezvoltare Regională. Ne bucură implicarea *Sistemului Cameral* în activitățile noastre, precum și a Universității Petrol - Gaze din Ploiești și a Centrului *USH Pro Business*” – a declarat domnul Costin Trandafir, președinte al clusterului *Danube Engineering Hub* și al consorțiului *Wallachia Hub*.

„Regiunea Sud-Muntenia, deși are un potențial de inovare ridicat la nivel de IMM, este rămasă în urmă față de alte regiuni din țară și străinătate. De asemenea, transformarea digitală este puțin înțeleasă și adoptată de firme. Ne asumăm un rol de promotor al inovării atât prin acest cluster, cât și prin consorțiul *Wallachia Hub*”, a declarat domnul Costin Lianu, președintele de onoare al consorțiului *Wallachia Hub*.

USH PRO BUSINESS – EVENIMENTE, COMUNICARE ȘI INTERNAȚIONALIZARE

• Str. Nicolae Iorga nr. 34-36, București, sector 1 • Tel: +40 216 500 014 • E-mail: office@ushprobusiness.ro • www.ushprobusiness.ro

Conf. univ.dr. Dragoș ILIE, prodecanul Facultății de Științe Juridice, Economice și Administrative, Craiova:

Cariera universitară este cea mai nobilă dintre toate

► Pagina 3

În cadrul workshopului *Bune practici privind elaborarea unui articol științific*, organizat de Universitatea *Spiru Haret* în colaborare cu UZPR, la *Wellness Institut*, în 14–15 decembrie 2018, au fost prezentate lucrări excepționale, ale unor autori remarcabili. Pentru că nu toți am avut privilegiul de a fi martori la eveniment, vom prezenta în paginile revistei rezumate ale expunerilor.

Gheorghe SĂVOIU,
Comitetul Român de Istoria și Filosofia
Științei și Tehnicii, Academia Română,
redactor al revistei *Amfiteatru Economic*

PLAGIATUL, LEGISLAȚIA ANTIPLAGIAT ȘI ETICA CERCETĂRII

Plagiatul este în primul rând o boală educațională care nu poate fi vindecată decât exclusiv de o manieră preventivă, cu debut educativ, prin adoptarea unor soluții strategice și tactice care să îi ajute pe profesori, elevi și pe studenți împreună, să înțeleagă cauzele și efectele plagiului ca utilizare inadecvată și incorectă a cunoștințelor dobândite în procese de învățare, dar și prin soluții instituționale ale promovării și publicării în educația academică și în cercetarea științifică, în conformitate cu teoriile etice generale, cu etica informațională, într-o manieră holistică dezvoltând tehnologii și roboți care să diferențieze onestitatea academică de comportamentul necinstit.

► Pagina 2

Gargară electorală

Mioara VERGU-IORDACHE

Se vorbește mult, în registru politic, și doar politic, în an electoral, despre mărirea pensiilor și dublarea alocațiilor - conform legilor aprobate. Aceste subiecte nu ar trebui să fie discutate, pentru că „unde-i lege nu-i tocmeală!”. S-a ajuns aici pentru că politicienii – nu, nu este vorba de oameni politici, de oameni de stat! – așa sunt învățați să guverneze, trăgând scaunul adversarului, fără să țină seama că este chiar adevărat că „ce ție nu-ți place altuia nu-i face!”

Pe val sau sub val, pentru domniile lor nu contează! Și-au asigurat traiul pentru ei și urmașii urmașilor lor! Acum încearcă să ne convingă despre „țărișoară”, cum o iubesc ei, sacrificând nivelul nostru de trai, bunăstarea noastră materială, fizică și psihică. Categoriile cele mai vulnerabile sunt iar mingea de aruncat dintr-un teren în altul: copiii și bătrânii. Aflăm că nu sunt bani. Cum adică nu sunt bani? Ei există, dar trebuie adunați de la aceia care au furat, au distrus economia, educația, sănătatea.

ANAF, în loc să cheltuiască zece lei, cu poșta, pentru a recupera o restanță de patru lei, să zicem, mai bine s-ar concentra pe analiza averilor. Averile care depășesc posibilitățile legale de constituire să fie confiscate, fără mare gălăgie, regie și scenografie! Nu mă interesează neapărat condamnarea la închisoare, „vacanță” pe care tot noi le-o plătim. Cum era cu „confiscarea extinsă”?! Apoi, trebuie puse în limite decente pensiile speciale, eliminând, prin modificarea legii, exagerările. Și banii vor apărea!

Văicăreala cotidiană a guvernanților și săgețile otrăvite ale opoziției au ca țintă psihicul nostru ofilit de incapacitatea aleșilor. De treizeci de ani alegem, și am ales/alegem de cele mai multe ori prost. Sau nu avem ce alege?! Doar culegem?! Dar de ce din opoziție se pare că sunt idei bune și când se ajunge la putere...

Dacă tot se gândesc la binele nostru, de ce așteaptă anii electorali pentru a deveni „patrioți”, pentru a sluji „interesul poporului”? Cine a votat legile pe care le incriminează acum? Ce soluții brilante au, au avut? De ce li se pare că pot gândi în locul nostru? De ce încă mai cred că ne pot cumpăra la preț de „second hand”? Dar de ce ne lăsăm vrăjiți de promisiuni nefundamentate, neargumentate? De ce lăsăm să ne scape puterea din mână? Adică Educația și Informația! De ce ne ducem „după fentă”?

Nu vom ieși din cercul vicios în care ne ametește decât atunci când ne vom asuma, la nivel individual și colectiv, Educația. Cu cât vom ști mai mult, vom avea mai multe Informații, cu atât le va fi mai greu să ne păcălească, vom ieși din logica lui „să ne dea”, pentru că nu primim nimic de pomană, nu ne dă cineva, muncim pentru a primi ce ni se cuvine. Mai mult, muncim pentru a-i plăti!

PLAGIATUL, LEGISLAȚIA ANTIPLAGIAT ȘI ETICA CERCETĂRII

Gheorghe SĂVOIU,

Comitetul Român de Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii,
Academia Română, redactor al revistei *Amfiteatru Economic*

1. Original versus plagiat

Originalul reprezintă „ceva, specific sau propriu unei persoane sau unui autor (cercetător), neimitat după altcineva și întotdeauna personal, nou, inedit” (DEX, 2012), cu sensul substanțializat prin spirit creativ și independent. Originalul definit prin negație: „nu reprezintă o copie și nici nu depinde de ideile altor oameni” în Oxford Advanced Learner’s Dictionary, 2015: <http://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/original>.

Originalul rămâne în cercetarea economică un act de înțietate, pionierat sau cu precădere ceva care apare pentru prima dată, cu conotații chiar de unic.

Câteva atitudini specifice în demersul unei cercetări aflate în căutarea originalului (Laverde-Rubio, 2010), pot fi definite de: • observarea atentă, extinsă și investigația profundă a problematicei cercetării; • valorificarea intensivă a analogiei, prin căutarea și identificarea de asemănări și deosebiri, concentrări și diversificări, polarizări și uniformizări; • gândirea laterală (Edward de Bono, 2008), sintetizată în „nu poți săpa o groapă nouă adâncind o groapă mai veche”, depășește tiparele limitative ale gândirii logice; • utilizarea gândirii trans-, inter-, cros-și multidisciplinare, ori de câte ori complexitatea cercetării științifice o impune; • conceptualizarea sintetizatoare care permite o simplificare prin restructurarea complexității fenomenului cercetat; • receptivitatea crescută la stimulii externi ai conștiinței cercetătorului; • exersarea unor atitudini intuitive împlinite și valorizante, cu sensul de a fructifica acumulări de informații preconștiente / semiconștiente; • delimitarea unui câmp stabil epistemologic și a unor metode relevante pentru selectarea unor variabile reprezentative; • detalierea cât mai multor tipuri de investigații din domeniul cercetării inițiate, care nu au fost acoperite integral de alte cercetări etc.

Etimologic, **plagiator** are o proveniență latină cu sensuri multiple: • *plagiarius* sau pirateria axată pe oameni („răpitor” de oameni), cu scopul de a-i vinde ca sclavi (Coravu, 2013) • *plagium*, tradus prin „a vinde altora sclavi furați sau care nu aparțin vânzătorului” (Florescu, 2012) • *plagium*, desemnând „răpirea unui sclav sau a unui copil” (Coravu, 2013).

Plagiatul este definit ca „operă științifică a altcuiva, însușită (integral sau parțial) și prezentată drept creație personală” sau ca „lucrare (științifică) străină, prezentată drept personală” (DEX, 2012). Plagiatul desemnează folosirea „cuvintelor sau ideilor altei persoane, ca și când ar fi propriile cuvinte sau idei”, (Merriam-Webster). Plagiatul sau copierea altor texte reprezintă „o deturnare de idei, opinii, argumente, materiale sau de texte din alți autori, fără însă a le cita în mod corespunzător” (Laverde-Rubio, 2010).

Coexistă multiple **premise ale plagiului** în literatura internațională (Drum, 1986; Steiner, 1998; Resnik, 1998; Lands, 1999; Hexham, 2005; Clarke, 2006; Biagioli, 2012; Godecharle, Nemery, Dierick, 2014) și în aceea națională (Stan, Turcescu, 2004; Andreescu, 2012; Isoc, 2012; Șandor, 2013; Iordache, 2014): • expunerea în public sau publicarea oricărei cercetări și a rezultatelor acesteia, ceea ce o face accesibilă și comparabilă în conținut și formă; • absența conștientizării profunde a complexității plagiului, de exemplu: – multitudine de factori / cauze ale apariției plagiului, – managementul defectuos al timpului cercetării, – aspecte ale eticii și corupției în finanțarea cercetării, – educația axată obsesiv pe dorința de succes obținut rapid, – presiunea finalizării într-un timp relativ scurt a unei cercetări; • consistența unei legislații aplicabile și cu efecte practice imediate, o legislație care să identifice, să limiteze, să prevină și să ducă la dispariția treptată a plagiului; • norma de onestitate științifică definită discret în societate și confirmată în mod realist de fapte (influențează întregul sistem academic, de cercetare, de editare, de evaluare și promovare a valorilor); • deficiențe profunde ale unor principii morale sau educaționale; • într-o societate unde proprietatea privată nu este cu adevărat apărută de lege, iar forma acesteia cea mai sensibilă, respectiv proprietatea intelectuală este tratată în mod absenteist sau ca inexistentă plagiatorul se autoconsideră o victimă și tot mai puțin sau chiar deloc un delinvent (ex: gândirea comunistă prin absenteismul proprietății sau gândirea în capitalismul timpuriu prin prădălnica atitudine cultural antreprenorială);

Un punct de vedere susținut de Isoc (2014) este acela că **plagiatul** este axat pe însușirea și publicarea prin furt a unei cercetări sau lucrări, echivalând cu un furt al originalității în sine. În acest fel rezultă un fals: • care conține integral sau parțial o operă de creație intelectuală scrisă, realizată și publicată anterior de o altă persoană, generând falși autori; • care se produce concret nu numai prin copiere și preluare, dar și prin traducere și / sau modificare neautorizată, în mod parțial sau integral; • însoțit de omiterea premeditată a indicării surselor și a autorilor reali (inclusiv a referințelor bibliografice din care s-a inspirat plagiatorul).

Plagiatul modern și internaționalizat deține deja o istorie activă veche de trei-patru secole (Șandor, 2013) duplicitatea lui dobândind sensuri greu de imaginat. În antichitate, plagiatorul antic (*plagiarius*) avea o conotație clar negativă (Marțial), fiind utilizat cu sensul de jefuitor ori tănuitor de obiecte furate ori acela care ajută persoane urmărite de lege să se ascundă. Marțial anatemizează pe rivalul său Fidentius, care i-a recitat în public operele, asumându-le ca propria creație (Dehelean, 2015). În Anglia, plagiatul apare cu semnificația de furt literar, fiind folosit de Ben Jonson în 1601, utilizarea cu sensul extins datează din 1716, iar debutul ca termen de dicționar este unul mai întârziat (Samuel Johnson’s Dictionary, 1755).

Limite semnificării plagiului

• **Opinii accentuat punitive.** Coexistă în prezent și o reacție, plasată mai aproape de adevăr, dar și relativ deviantă punitiv, care acuză radical plagiatul, redefinindu-l în esență drept o „crimă solitară” (Quandt, 2012), tot mai des transformată într-o crimă solidară sau în echipă, cu impact social, economic, cultural și educațional devastator.

• **Opinii complet false care îl disculpă.** „Toată lumea plagiază sau a plagiat, mai devreme sau mai târziu” (Hennig, 2009), plagiatul fiind „cel mai răspândit lucru din lume”. Spre deosebire de mediul academic, unde „plagiatul poate fi un tabu, în artă devine un mod de exprimare aproape esențial” (Lands, 1999).

Internetul a fost acela care a favorizat inițial expansiunea explozivă a plagiului, dar a și permis ulterior detectarea lui promptă, favorizând: • plasarea pe Internet a tot mai multor lucrări, clasice și moderne rezultate din cercetări științifice (cărți, articole, enciclopedii, rapoarte de cercetare); • accesarea rapidă a unor texte similare ori tematic adiacente cu ajutorul motoarelor de căutare în rețea, cu precădere multilingvistice (Google, Bing, DuckDuckGo, Ecosia, Exalead, Munax, Qwant); • identificarea cu mare rapiditate prin pachete de programe specializate ca prezență și proporție a secțiunilor plagiate într-o cercetare științifică; • programele antiplagiat permit identificarea lucrărilor și autorilor textului original și a celui plagiat, denunțând o aparentă cercetare științifică drept tentativă dovedită și probată de a falsifica sau, mai clar, dovedind o tentativă de furt intelectual.

2. Plagiatul și etica cercetării

Trebuie precizat că există două situații generale care pot anula intenția sau acuzația de plagiat:

• cunoașterea comună (cunoașterea comună sau corpusul comun al unei științe);

• citarea corectă sau în deplină conformitate cu ghidul editorial specific publicațiilor științifice (cu respectarea legilor antiplagiat).

• **Legea 206 din 27 mai 2004** definește juridic în mod distinctiv, în art. 4, alin.1 lit. d) și e) plagiatul (drept o expunere într-o operă scrisă sau o comunicare orală, inclusiv în format electronic, a unor texte, expresii, idei, demonstrații, date, ipoteze, teorii, rezultate ori metode științifice extrase din opere scrise, inclusiv în format electronic, ale altor autori, fără a menționa acest lucru și fără a face trimitere la sursele originale și autoplagiatul (aproape identic cu diferența că totul se referă la creația aceluia și sau acelorași autori, fără a menționa acest lucru și fără a face trimitere la sursele originale).

• Diferența dintre plagiat și autoplagiat este conferită de posesorul dreptului de autor asupra originalului, în plagiat fiind un terț autor sau echipă de autori ai originalului, iar în autoplagiat chiar plagiatorul, transformat în autoplagiator.

• **Legea specială a eticii în cercetare** (206, din 27 mai 2004), privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare clarifică juridic plagiutul, de o manieră bidimensională (preluarea operei altui sau altor autori, însoțită de intenția clară de a obține avantaje sau drepturi în mod ilegal prin denaturarea autorului real al originalului său „fără a menționa a cest lucru și fără a face trimitere la sursele originale”).

• **Legea 1 din 5 ianuarie 2011**, privind Educația națională, în articolul 310, lit. a), b) și c), plasează sau ierarhizează mai corect plagiutul pe prima poziție între cele trei abateri grave de la buna conduită în cercetarea științifică și activitatea universitară: „plagiarea rezultatelor sau publicațiilor altor autori, confecționarea de rezultate sau înlocuirea rezultatelor cu date fictive și introducerea de informații false în solicitările de granturi sau de finanțare”.

• **Legea nr. 8 din 14 martie 1996**, lege privind dreptul de autor și drepturile conexe, reactualizată în 8 noiembrie 2015, incriminează clar plagiutul definindu-l practic ca însușire pe nedrept a unei opere (furt de proprietate intelectuală) în art. 141, alin. (1): „Constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă fapta persoanei care își însușește, fără drept, în întregime sau în parte, opera unui alt autor și o prezintă ca o creație intelectuală proprie.”

• În sprijinul aprecierii unor situații controversate de plagiat, au apărut și instituții specializate în identificarea și sancționarea acestuia. Printre aceste autorități se pot enumera: Oficiul Român pentru Drepturi de Autor (ORDA) și Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării (CNE)

O certă urgență rămâne aplicarea corectă a legislației existente, care permite sancționarea plagiului și a plagiatorului (Pantazi, 2016). Îmbunătățirile actualului cadru legislativ ar trebui să se refere la: • doctoranzi și la coordonatori de lucrări științifice, (licență, masterat, doctorat etc.); • falsificarea asigurării cerințelor și la tezele finale, • reglementarea mai precisă a abilitării etc. Realizarea unui astfel de demers cu celeritate este justificată de impactul negativ și pe termen foarte lung al plagiatelor nesancționate prompt în educația academică și în cercetarea științifică.

3. Diversitatea tipologică a plagiului

• Sunt unele clasificări care încearcă să replaseze anumite forme de plagiat în zona „permisivității”, dar aceste forme nu trebuie acceptate ca deontologice sau științifice, deoarece exced esența ilegală, imorală și antisocială a plagiului. Astfel de încercări sunt clasificările plagiului în: – plagiat voluntar și involuntar, – plagiat intenționat și neintenționat; – plagiat prescriptibil și imprescriptibil, – plagiat parțial și integral, – plagiat profesional și „simple omisiuni ale citării sau nevinovate erori de citare”.

Esența unui plagiat identificat și dovedit nu are nimic în comun cu clasificările false și / sau nuanțate expuse anterior.

Principalele forme de **plagiat în limbaj informatic** • CLONE sau plagiatul clasic de tip cuvânt cu cuvânt (text copiat fără citare și / sau fără ghilimele); • CTRL-C sau copierea de pasaje integrale, dar fără citarea surselor și prezența ghilimelelor; • FIND–REMIX sau plagiatul clasic parafrizat (remixat); • RECYCLE sau autoplagiatul clasic; • HYBRID combină câteva surse citate perfect cu pasaje preluate integral fără a fi citate; • MASHUP sau plagiatul „ghiveci” prin multiplicarea surselor (plagiutul mozaic); • ERROR404 sau plagiatul prin eroare și falsificare apelând la citări lipsite de acuratețe ori la citări din surse inexistente; • AGGREGATOR sau plagiatul prin agregare de texte perfect citate și cu ghilimele riguros plasate, dar care generează la o simplă analiză un articol sau o carte lipsită complet de creativitate, plus valoare sau de originalitate; • RE-TWEET sau plagiatul reluat sau mai plastic „re-ciripit” ori în ecou.

În procesul de învățământ, **în lucrările realizate de elevi, studenți, masteranzi, doctoranzi și chiar de unii profesori** se întâlnesc, în principal, patru **forme de plagiat**: • fraudarea unui material cu conținut științific prin incorporarea lui integrală într-o lucrare publicată sub alt nume decât acela al autorului originalului; cumpărarea și publicarea unei lucrări de cercetare, copiere a unui articol integral dintr-un text fără a menționa sau confirma sursa originală, depunerea unei lucrări în grup cu sau fără știrea coautorilor prin simpla accesare și copiere a fișierului etc.; • fraudarea prin însușirea și trimiterea spre publicare a unui referat, lucrări, articol, redactat de altcineva, dar asumat în nume propriu; • copierea unor

texte dintr-un raport, material, articol de cercetare, din una sau mai multe surse originale, cu referințe corecte și complete, dar fără a folosi ghilimele și recurgând la parafrizarea proprie a conținutului, în locul utilizării corecte a citării; • parafrizarea dintr-unul sau din mai multe texte preluate la rândul lor din surse originale fără a oferi și citarea referinței originale în text și în lista bibliografică.

O **clasificare a plagiatelor conform ghidurilor universităților** devine relevantă pentru identificarea primelor trei forme de plagiate majore. Aproape toate universitățile subliniază câteva tipuri de plagiat major, de regulă asemănătoare, dar nu identic ierarhizate.

Universitatea Purdue Clase de plagiat	Universitatea București Clase de plagiat	Universitatea din Pittsburgh Clase de plagiat
1. Cuvânt cu cuvânt (copy-paste) Copiere fără a utiliza ghilimele și fără a identifica sursa originală.	1. Copierea unui text în absența citării sursei originale.	1. Copierea sau reordonarea textului dintr-o sursă, fără ghilimele și fără menționarea sursei.
2. Parafrizat Parafrizare fără a identifica sursa originalul).	2. Parafrizarea inadecvată a unui articol original.	2. Parafrizare oneori prea aproape de sursa originală fără a recunoaște sursa.
3. Mozaic Frazе sau paragrafe din surse originale multiple fără identificarea acestora	3. Sintetizarea inacceptabilă și improprie a unui text dintr-un articol original.	3. Utilizarea interpretărilor datelor și argumentelor sursei originale fără notă de subsol sau citare în text.

4. Prevenirea și chiar evitarea un plagiat

• Pentru clarificarea rezonabilă a situației dacă există sau nu plagiat, trebuie să se apeleze la programe informatice precise, prompte în a identifica plagiutul, dar și la standarde, norme, proceduri și criterii antiplagiat, acceptate de orice tip de comunitate științifică precum:

a) Softul *Plagiarism Detector* (Detectare Plagiat.ro) în cercetarea românească

În vederea utilizării acestui soft, se recomandă parcurgerea a trei pași: • alegerea unui document pentru scanare; • scanarea și verificarea existenței plagiului; • crearea raportului de originalitate și dacă este cazul și al celui de detectare a plagiului (cuantificarea procentuală a similitudinilor sau similarităților); ultimul raport menționat va conține și linkuri spre locurile din manuscrisul verificat care se regăsesc în diferite baze de date, pe Internet etc.

Analiza finală constată tridimensionalitatea conținutului și conferă un caracter sintetic graficului final care cuantifică simultan: • ponderea textului original, • a textului corect citat • și a textului plagiat, • ulterior textul plagiat fiind detaliat în raport cu toate sursele acestuia, într-o ierarhie strict legată de numărul de cuvinte identice existente în cele două articole, lucrări, cărți (originalul și plagiutul).

b) Softul *Turnitin*, care se bucură în rândul comunității științifice și educaționale de o reputație pozitivă și de un impact favorabil și datorită capacității sale de a verifica texte și manuscrise considerate a fi originale, realizate în limbile de circulație internațională dominante. (<http://turnitin.com/ro/>) Softul *Turnitin* identifică zece tipuri caracteristice instituțiilor academice: • CLONE, • CTRL-C, • FIND–REPLACE, • REMIX, • RECYCLE, • HYBRID, • MASHUP, • ERROR404, • AGGREGATOR, • RE-TWEET • Creativitatea softului *Turnitin* permite, atât identificarea, cât și tipologizarea acestor plagiate. Prin folosirea programului se pot reda: frecvența de apariție a plagiului, ponderea unui anumit plagiat, impactul și gravitatea plagiului analizat, respectiv nivelul acestuia pe o scală cu zece trepte • *Turnitin* a devenit un soft destinat educației, elevilor și studenților, profesorilor, iar *iThenticate* a fost creat și destinat instituțiilor de vârf în cercetare, cel din urmă oferind și soluții informatice inovatoare și complexe, apte a răspunde cerințelor specifice editorilor (editurilor).

Pachetele de **programe antiplagiat** apelează la: • atitudini preventive, • oferă precauție editorilor, • anticipează unele abateri înainte de a se produce. În acest fel, se urmărește diminuarea timpului de instrumentare a analizelor tipologice, dar și protejarea reputației instituției de cercetare, profesorilor, cercetătorilor, editorilor etc.

Câteva **recomandări pentru evitarea plagiului**: • sporirea timpului dedicat cercetării, elaborării, redactării și comunicării unui material științific; • redactare atentă și corectă, conform standardelor internaționale de citare ale universităților, revistelor, editurilor etc.; • citarea adecvată a ideilor preluate din alte surse; • verificarea surselor citate în textul original pentru a preveni comiterea oricăror erori posibile; • urmărirea cu atenție a recomandărilor conținute în ghidurile de elaborare a unei lucrări științifice elaborate de edituri, reviste, etc. • prevenirea plagiului de către cadrele didactice, cercetătorii unei instituții de învățământ superior, studenți, masteranzi, doctoranzi, prin achiziția unor sisteme informatice pe care autorii să le poată folosi înainte de transmiterea unui text; • verificarea surselor citate în textul original pentru a preveni comiterea erorilor; • urmărirea cu atenție a recomandărilor conținute în ghidurile de elaborare a unei lucrări științifice elaborate de edituri, reviste, organizatori de conferințe etc.; • recurgerea la soluții adecvate pentru prevenirea plagiului de profesori, cercetători, studenți, masteranzi, doctoranzi, prin achiziția unor sisteme informatice antiplagiat etc. • folosirea parafrazării doar atunci când este neapărat necesară (în toate celelalte cazuri se recomandă evitarea sa); • originalitatea unui text elaborat poate proveni și din modalitatea de citare, din sintetizarea adecvată a temei și rezultatelor, a ipotezelor și modelelor, a metodelor și a noilor teorii expuse; • citarea corectă a altor elemente ale articolului: date, figuri, tabele și grafice etc.; • în momentul în care un autor include în lucrarea sa un adevăr arhicunoscut, el poate fi încadrat ca plagiat (se vor evita trisme/aspecte ultracunoscute); • principalele obiective rămân creativitatea și originalitatea manuscrisului elaborat. • evitarea republicării articolelor în volume, cât și recurgerea la reeditări, revizuirii și adăugiri realizate neprofesional, partiționarea unei cercetări de amploare în mai multe articole publicate în diferite reviste (publicare de tip felii de salam), pentru a nu genera autoplagiatul etc.

**Opinia
națională**

ISSN 1221-4019

ISSN 1841-4265 (online)

www.opinianationala.ro

www.facebook.com/opinianationala

Strada Fabricii nr. 46G, sector 6, București

Telefon/fax: 021 316 97 91

Centrală: 021 316 97 85, 021 316 97 86, 021 316 97 87, interioare 168 și 143

e-mail: opinia@spiruharet.ro

REDAȚIA:

Mioara Vergu-Iordache, Ciprian C. Vasilescu

Cornelia Prodan, Florentina Stemate (DTP)

Stimați cititori,

Dorim să fiți partenerii noștri în elaborarea publicației

Opinia națională. De aceea, vă adresăm invitația de a ne transmite opinii, informații, idei de larg interes național, pe care să le publicăm în edițiile viitoare. Așteptăm cu interes și propuneri privind conținutul publicației.

REVISTA *OPINIA NAȚIONALĂ*

este editată de

FUNDAȚIA ROMÂNIA DE MÂINE

Tiparul executat de

**TIPOGRAFIA FUNDAȚIEI
ROMÂNIA DE MÂINE**

**Răspunderea
pentru conținutul
textelor publicate
aparține autorilor.**

UNIVERSITARIA

Conf. univ.dr. Dragoș ILIE, prodecanul Facultății de Științe Juridice, Economice și Administrative, Craiova:

Cariera universitară este cea mai nobilă dintre toate

Domnule conf. univ.dr. Dragoș Ilie, ce ne puteți spune despre cultura organizațională a facultății dumneavoastră? Ce o individualizează față de alte instituții de învățământ superior cu același profil?

Sigla Universității *Spiru Haret* spune totul despre cultura organizațională a instituției noastre. Acolo regăsim simboluri naționale și universale: tricolorul, cartea și coloana infinitului. Dacă ne raportăm doar la *Coloana infinitului*, opera celui mai mare sculptor al țării noastre, geniu universal, așa așeza undeva, la baza ei, curajul și viziunea fondatorilor universității, la mijloc, devotamentul, loialitatea și implicarea cadrelor didactice, iar spre vârf, încrederea studenților și așteptările absolvenților. Asta cred că ne deosebește fundamental de alte instituții de învățământ superior cu același profil. Sunt plăcut surprins de faptul că Departamentul PR al Universității a decis folosirea acestui simbol al *Coloanei infinitului* pe materialele menite să asigure Universității noastre o imagine vizuală și o identitate mai bune.

Sunt noutăți în anul universitar care tocmai a început?

La nivelul facultății noastre ne-am făcut o strategie conform căreia la începutul fiecărui an universitar am venit cu ceva nou, pentru a putea rezista pe piață. În cadrul proiectului european *Pregătiți pentru viitor* am amenajat o sală de judecată reală în amfiteatru unde se simulează procese și diverse spețe juridice care implică participarea judecătorului, avocaților, martorilor etc. Pentru ridicarea calității procesului de învățământ, am achiziționat softul *BIS SERVER* necesar pentru identificarea dactiloscopică automată tip AFIS. Acest soft face posibilă instruirea asistată de calculator și dobândirea de aptitudini avansate de către studenții de la *Drept* în scopul intrării pe piața muncii. Vă mărturisesc că dotările laboratorului de criminalistică, la care s-au adăugat și acestea de început de an, la care tocmai m-am referit, completate de profesionalismul specialiștilor criminaliști fac deliciu tuturor elevilor care ne calcă pragul cu ocazia *porților deschise* și au avut un mare rol în determinarea elevilor de a face studiile la noi.

Cum apreciați poziționarea actualei generații de studenți ai facultății față de evoluțiile uneori neașteptate, chiar contradictorii ale societății în care își vor desfășura activitatea? Îi pregătiți pentru impactul cu lumea reală?

Am spus-o mereu, la toate festivitățile publice, că studenții noștri sunt mai ancorați în

realitate și mult mai motivați pentru a face față evoluțiilor neașteptate și contradictorii ale societății în ansamblul ei. În primul rând, pentru că fac efortul financiar al plății taxelor, devin sunt mai responsabili, iar, în al doilea rând, sunt unii care fac a doua facultate la noi, deoarece tocmai aceste evoluții din societate au făcut ca, până acum, absolvind prima facultate, să nu reușească în viață. Există și studenți, în principal cei proveniți direct de pe băncile liceului, care sunt dezorientați și puțin prea optimiști, dar rolul *Comisiei de Consiliere și Orientare în Carieră*, unde activează și un psiholog, este de a-i ajuta să facă față impactului cu lumea reală.

Ați recomanda studenților dumneavoastră să urmeze, bineînțeles în funcție de aptitudini, o carieră universitară?

Cariera universitară este cea mai nobilă dintre toate. Nu există pe pământ ceva mai frumos decât meseria de dascăl. Dacă m-aș mai naște o dată aș urma același drum. Băiatul meu este student la Londra, la Universitatea de *Arte Creative*, iar visul lui este de a deveni regizor la *Hollywood*. Chiar dacă se supără pe mine, îi spun mereu să ia în calcul să rămână în universitate și să urmeze o carieră universitară. Vă dați seama, dacă băiatului meu îi spun asta, studenților mei cu atât mai mult. Avem în facultate trei reviste de specialitate în care încercăm să îi convingem pe studenți să publice și să facă cercetare. Sunt în cadrul facultății noastre cadre didactice pe care le-am oprit din rândul studenților ca preparatori sau asistenți. Suntem foarte mulțumiți de ei, de caracterul și de implicarea lor.

Spre ce profesie juridică se îndreaptă cu precădere absolvenții? Cu ce rezultate? Cum influențează repetatele și dese modificări ale Codului penal și ale Codului de procedură penală sistemul judiciar? Dar studenții, atunci când sunt în situația de a-și alege o profesie?

Repetatele modificări de legislație sufocă magistrații, fac ca dosarele să aibă un volum foarte mare și să fie se soluționate într-un timp îndelungat. Acestea, împreună cu condițiile foarte grele de pătrundere în magistratură, fac ca studenții să se orienteze mai mult către profesia liberală de avocat sau cea de jurist. Cei mai mulți absolvenți ai specializării *Drept* se îndreaptă spre avocatură, cu rezultate foarte bune, deoarece mulți dintre profesorii noștri sunt avocați renumiți și magistrați de prestigiu, iar studenții deprind încă din facultate abilitățile de care au nevoie. Un număr semnificativ se îndreaptă spre sectorul de stat și privat, unde profesiază ca juriști. Avem și studenți care acum sunt judecători, procurori, notari, dar numărul acestora este mult mai mic.

Este ușor pentru cadrele didactice să țină pasul cu ritmul modificărilor legislative?

La început a fost greu, dar treptat am învățat și noi o meserie nouă, aceea de a înota prin „stufosenia” legilor și a desțeleni la infinit modificările acestora. Nu este de glumit, ceea ce se întâmplă este trist. Ne ajută mult însă profesia

academică, pentru că aceasta implică un contact permanent cu alți cercetători și specialiști la conferințe și congrese interne și internaționale. Universitatea ne oferă abonamente la revistele de profil, iar softurile pe care lucrăm ne facilitează această „upgradare” la nou.

Studenții din anul I provin dintr-un mediu școlar în care copiii citesc foarte puțin și, în general, nu au un vocabular foarte dezvoltat. Există preocuparea de a ameliora acest aspect? Cum?

Din păcate, elevii de liceu nu au numai un vocabular slab dezvoltat, dar și o motivație tardivă în a excela în profesie și în viață. Precum în întreaga societate, superficialitatea a atins și aceste generații tinere. În fiecare vară promovez, la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia, oferta educațională a facultății în licee. Întru personal în peste 120 de clase din anul terminal. Îmi spun profesorii de acolo că nu știu ce tehnici să mai folosească în predare pentru a-i atrage la ore. Încerc să îi conving că viața nu se termină la sfârșitul liceului, că pentru a deveni OM și pentru a duce o viață de calitate trebuie să mai facă acumulări. Din fericire, la această vârstă caracterizată prin vulnerabilitate încă pot fi convingși, iar celor care se înscriu la facultatea noastră li se oferă și motivația necesară: softuri performante cu care operează piața muncii, bază materială de excepție, derularea de proiecte europene, centrele de afaceri, profesionalismul cadrelor didactice etc.

Este dificil să îi determinați pe studenți să înțeleagă importanța aplicării riguroase a legii, trecând peste emoțiile, trăirile și părerile personale?

Da, foarte dificil. Degradarea continuă a societății, la aproape toate nivelurile, face ca emoțiile, trăirile și părerile personale să se accentueze și să influențeze procesul de gândire al fiecărui om. În societate se nasc trăiri naționaliste și sentimente de izolare și de ură față de semenii. Totuși, la sfârșitul facultății, cu talent pedagogic și mult efort din partea noastră, studenții realizează că nimic nu este mai presus de lege și, având această cultură profesională dobândită în facultate, pot să facă față provocărilor în mod obiectiv.

Mass-media sunt inundate de știri despre scandaluri în justiție. În aceste condiții, mai sunt interesați tinerii să studieze Dreptul? Ce mesaje primii din partea studenților pe această temă?

Știrile despre scandalurile din justiție ne afectează emoțional pe toți, deoarece, prin natura noastră umană, acceptăm aceste instanțe ca generatoare de dreptate. Studenții percep aceste lucruri ca un amestec al politicului în acest domeniu, dar sunt convingși că doar o mică parte din justiție este influențată politic. Tinerii sunt mai interesați ca niciodată să facă *Dreptul*, fapt care se reflectă în numărul mare de studenți la această specializare. Și asta pentru că *Dreptul* are ca front de lucru conflictele. Conflictele între oameni, companii, entități internaționale s-au înmulțit în ultima vreme, ca urmare a vitezei și

superficialității în care ne desfășurăm activitatea. În aceste condiții, studenții sunt conștienți că pot să își găsească pe piață un loc de muncă. Avem parteneri de practică cu 20 de juriști angajați și peste 1000 de procese pe rol. Cu asta am spus tot!

Care sunt calitățile și aptitudinile care caracterizează un bun jurist?

Un bun jurist trebuie să aibă bune abilități de comunicare, capacitate de gândire, competențe analitice, abilități de cercetare și abilități de relaționare. În primul rând, bazele acestor abilități se dobândesc pas cu pas, parcurgând toate disciplinele din planurile de învățământ concepute într-o succesiune logică. În al doilea rând, cadrele didactice, care sunt magistrați și avocați, reprezintă în fața studenților dovada cea mai bună a transpunerii în practică a acestor competențe. În al treilea rând, avem încheiate convenții de practică cu peste 100 de centre de practică (instanțe, tribunale, parchete, notariate, birouri de avocatură, primării, consilii județene), unde studenții deprind și mai bine, în stagiile de practică, abilitățile de care au nevoie.

Există, în cariera dumneavoastră, un moment pe care îl considerați decisiv pentru propria evoluție profesională?

Susținerea tezei de doctorat a fost momentul decisiv pentru evoluția mea profesională. Aceasta mi-a permis să fac pasul din practică la catedră și să mă bucur astfel de cea mai frumoasă și mai nobilă meserie din lume, aceea de dascăl. Însă, poate cel mai înălțător și copleșitor moment din viața mea a fost când conducerea universității mi-a încredințat responsabilitățile funcției de decan, funcție pe care am deținut-o în perioada 2015-2019. La polul opus, cel mai mare regret din viața mea a fost că nu am mai avut șansa să îndeplinesc această funcție încă un mandat.

Încă din antichitate, Dreptul a fost considerat expresia cea mai clară a egalității membrilor unei societăți. Se mai poate vorbi astăzi despre o astfel de abordare?

Oamenii au fost, sunt și vor fi egali, iar *Dreptul* este ultima frontieră care ne poate da speranța că acest lucru va fi posibil pentru totdeauna. Dacă renunțăm să mai credem în *Drept* ne vom transforma într-o societate ne bună. Cu permisiunea dumneavoastră, am să vă împărtășesc o emoție sufletească personală. Tatăl meu, actorul Ilie Gheorghe, a fost o mare personalitate la teatrului românesc și internațional. În seara în care a murit, după o lungă suferință, cu ultimele puteri m-a chemat lângă el și mi-a spus: *Fiule, mai am o ultimă dorință pe care vreau să mi-o îndeplinești*. Care, tată, l-am întrebat. *Să-mi scrii pe cruce Un Om = Un Om*. De ce, tată? Cu o ultimă suflare, tata mi-a răspuns: *pentru că oricât de mari personalități am fi, oamenii sunt egali...*, după care s-a stins.

Domnule prodecan, vă mulțumesc pentru sinceritatea răspunsurilor și pentru momentul emoționant de la finalul întrevederii noastre, și vă doresc mult succes în activitatea dumneavoastră!

Dragoș CIOCĂZAN

Stomatologie veterinară

– la Facultatea de Medicină Veterinară a Universității Spiru Haret

Studenții din anul IV ai Facultății de Medicină Veterinară, studii universitare de licență, au la dispoziție, în cadrul disciplinelor opționale, începând din octombrie 2019, disciplina de *Stomatologie veterinară*, un domeniu care a dobândit o importanță tot mai mare, de la an la an, la nivel mondial.

Programa se desfășoară pe parcursul unui semestru, cuprinzând un total de 56 de ore din planul de învățământ: 28 de ore de curs și 28 de ore de laborator. Cursul cuprinde noțiuni introductive în *Stomatologia veterinară* și pune bazele acestei discipline, astfel încât studenții pasionați de acest domeniu să poată aprofunda disciplina prin specializări postuniversitare.

De pregătirea studenților se ocupă dr. Raluca Mihaela Zvorășteanu, președinte al RSVD - *Romanian Society of Orofacial Surgery and Veterinary Dentistry*, care este titularul activităților de curs, cât și de seminar.

Singura universitate din România care a desfășurat, până în prezent un astfel de curs este Facultatea de Medicină Veterinară USAMV Iași. Aici, cursurile se desfășoară, de peste 15 ani, în cadrul anului V de studii universitare de licență. Disciplina de *Medicină Dentară* este, de asemenea, opțională și se desfășoară tot pe parcursul unui semestru.

Scopul acestei discipline în programa anilor clinici este:

- formarea aptitudinilor viitorului medic veterinar generalist pentru realizarea examenului clinic al cavității orale a animalelor bolnave, în vederea diagnosticului și tratamentului specific;
- inițierea studenților în efectuarea și interpretarea radiografiilor și, totodată, coroborarea lor cu semnele clinice, în vederea stabilirii unui diagnostic cert;
- însușirea planului de examinare clinică și aplicarea metodelor generale și special de examinare a animalelor cu afecțiuni ale dinților și cavității orale;
- asimilarea cunoștințelor teoretice și practice în ceea ce privește anatomia dentară și a cavității bucale, modul de depistare a bolilor dentare înainte ca acestea să provoace probleme majore la animalele de companie;
- tratamentul dezordinii și al bolilor dentare. Acestea include malocluzii genetice severe, parodontopatii destructive, abcese periapicale, traumatisme faciale, fistule orale diverse, carii dentare și o varietate de tumori orale și faciale;
- dezvoltarea aptitudinilor de comunicare cu proprietarii de animale și evaluarea situației în vederea adoptării deciziilor în raport cu natura fiecărui caz clinic;
- însușirea formularisticii și a modului de redactare a documentației de ordin clinic.

Parteneriat strategic pentru promovarea produselor ecologice ca factor cheie al sănătății umane

În prima parte a lunii ianuarie 2020, a fost semnat acordul de parteneriat între Asociația *ONE HEALTH – NEW MEDICAL CONCEPT*, România și Asociația *INTER-BIO*, acestea fiind reprezentate de președinții celor două entități, domnul Nicolae MANOLESCU, respectiv, domnul Costin LIANU.

Având în vedere convergența preocupărilor părților vizând abordarea holistică a sănătății umane, Asociația *ONE HEALTH* și Asociația *INTER-BIO* convin stabilirea unui parteneriat strategic în vederea implementării conceptului medical global *One Health*, inclusiv prin stimularea producției și consumului de produse ecologice prin:

- campanii de conștientizare;
- participarea împreună în consorții care vizează realizarea de proiecte CDI;
- susținerea unor evenimente și acțiuni destinate colaborării științifice și schimbului de informații precum: conferințe, congrese naționale și internaționale, editări de reviste științifice;
- susținerea unor acțiuni destinate promovării și aplicării principiilor comune celor două concepte, organizarea de evenimente și a unor serii de prelegeri tematice, chiar a unor caravane de asistență medicală primară prin documentare difuzate prin radio, televiziune și internet, dar și prin materiale editate și distribuite în școli, unități medicale, destinate conștientizării în rândul populației a beneficiilor consumului produselor alimentare ecologice.

„Asociația *ONE HEALTH* și *INTER-BIO* au un scop comun, acela de a contribui la sănătatea umană prin consumul de produse ecologice. Acest scop este puțin cunoscut și recunoscut de societatea românească ca fiind unul important pentru viitorul oamenilor, iar noi ne vom implica în promovarea lui, în cunoașterea lui” – a declarat Costin Lianu, președinte *Inter-Bio* și director general *USH Pro Business*.

USH Pro Business

Evenimente, Comunicare și Internaționalizare

www.ushprobusiness.ro

PREUNIVERSITARIA

Liceul Teoretic Bilingv Miguel de Cervantes O șansă la performanță pentru fiecare

Există în București licee bilingve unde accentul se pune pe studierea limbilor moderne, respectiv, engleză, franceză, germană. O astfel de școală este Liceul Teoretic Bilingv *Miguel de Cervantes* (Calea Plevnei nr 38-40, sector 1, București, tel: 021 314 93 11, e-mail: liceulcervantes@gmail.com), unde se studiază la nivel intensiv limba spaniolă. Pentru a afla cât mai multe despre specificul acestui liceu, am stat de vorbă cu doamna director Camelia Rădulescu, profesor de limba spaniolă.

Profesor Camelia Rădulescu: Liceul Teoretic Bilingv *Miguel de Cervantes* este unul dintre liceele în care se predă spaniolă în regim intensiv în clasele de gimnaziu și în regim bilingv pentru clasele de liceu. Acum, la nivelul țării, există și alte licee bilingve română-spaniolă, dar această unitate școlară a fost prima din țară. Liceul a fost creat în 1990 în această clădire selectată dintre mai multe opțiuni, în primul rând datorită poziției centrale; acest lucru ne avantajează. Elevii noștri, de la clasa pregătitoare până la a XII-a, vin din tot orașul București. Sigur, avem o circumscripție școlară, dar, dat fiind specificul liceului și prestigiul pe care liceul l-a câștigat în decursul anilor, primim elevi din foarte multe zone ale Capitalei. A fost creat, așa cum am spus mai devreme, în 1990, când deschiderea către un învățământ modern ne-a permis să ne integrăm într-un statut identic cu al celorlalte licee unde se studiau limbi moderne. La acel moment erau considerate importante și se studiau în învățământul românesc: engleza, franceza și rusa. Școala care funcționa aici s-a transformat în liceu. Începutul a fost greu. Neîncrederea elevilor și a părinților cu privire la limba spaniolă, ideea de bilingv română – spaniolă suna exotic și atât... Cu timpul, decizia luată s-a dovedit a fi una foarte bună, pentru că s-au creat un colectiv de profesori și un colectiv de elevi care au crescut în fiecare an și performanțele se văd astăzi foarte bine. Avem un corp profesoral, în care 85% dintre profesori sunt titulari. Mai mult, o parte dintre aceștia sunt autori de manuale școlare, auxiliare sau de programe școlare,

profesori cu grad științific de doctor și grad didactic I. Revenind la începuturi, tot atunci, liceul a fost recunoscut și de Ministerul Educației din Spania, care avea și are un program adresat liceelor bilingve din Centrul și Sud-Estul Europei. Noi suntem parte a acestui program și ne bucurăm de sprijinul și avantajele acestuia. Unul dintre avantajele este acela că în fiecare an școlar elevii noștri de liceu beneficiază de un profesor spaniol nativ, care face cu ei orele de geografie și istoria Spaniei, dar și pe cele de cultură și civilizație spaniolă. Numele lui este Javier Fernandez și este un absolvent de istorie foarte apreciat de elevi. Profesorul spaniol se ocupă și de trupa de teatru a liceului.

Reporter: Ați amintit mai devreme despre ciclul primar, gimnazial și liceal, câte clase există pe fiecare nivel și cum se pune accentul pe limba spaniolă, în funcție de grupa de vârstă?

Profesor Camelia Rădulescu: Avem la ciclul primar 14 clase care, evident, fac limba spaniolă. La gimnaziu, 10 clase, spaniola se face la nivel intensiv, iar la liceu avem 16 clase. Dintre cei care termină ciclul primar și gimnazial, 75% rămân să continue liceul aici. În ultimii ani, în afară de clasele de bilingv română-spaniolă, care sunt două pe nivel, am creat și clase de liceu cu spaniolă începător și toate aceste clase sunt constituite din elevi de la alte licee sau care vin din școli generale obișnuite. Avem, la profilul uman, secție de filologie, iar, la real, matematică-informatică. O singură clasă de matematică-informatică, spaniolă bilingv. Menționez că este și singura din întreaga țară. Celelalte sunt la secția filologie. Cei care aplică pentru clasele de bilingv dau obligatoriu examen de spaniolă; nivelul solicitat de noi este A2. Avem o mare deschidere în Spania, prin acordul încheiat între cele două ministere ale Educației, precum și o serie de alte avantaje. Elevii noștri beneficiază de posibilitatea susținerii examenului de bacalaureat în sistem spaniol. Adică, cei care provin de la secțiile bilingve, în afară de diploma eliberată de MEC, pot obține, pe baza unei probe, și diplomă la Ministerului Educației din Spania. Un lucru foarte important, pentru că pot aplica la anumite universități din Spania sau

și pot găsi destul de ușor locuri de muncă la ei. Alt avantaj: Ministerul Educației din Spania promovează foarte intens *Festivalul național și internațional de teatru în limba spaniolă*. Anul acesta urmează să se desfășoare în luna februarie, pe 14 și pe 15, la *Palatul Național al Copiilor*; primele două trupe se vor califica pentru faza europeană a acestui festival.

Profesorii noștri de limba spaniolă beneficiază de bursă în cadrului aceluiași acord, o bursă de formare la mari universități din Spania. Trebuie să ne menținem nivelul de limbă și metodologia de actualitate. Dincolo de această colaborare instituțională, avem și proiecte europene, anul acesta, trei proiecte *Erasmus +*. Dintre parteneri sunt și instituții din Spania. Avem și parteneriate directe cu școli din zona Valenciei. Am avut și până acum și vom primi și anul acesta un grup de profesori din Sevilla. Urmează ca în toamnă să facem primul schimb de elevi cu ei, mai exact, un număr de 25 de elevi ai liceului vor pleca acolo să învețe.

Desfășurăm și alte activități extrașcolare. Revista liceului, *Don Quijote*, este o publicație susținută de colegii de la catedra de Limba română și cei de la Desen. Apare de două ori pe semestru. Costă destul de mult și nu ne permitem mai des. Se publică însă de zece ani și am luat cu ea locul I de câteva ori, în cadrul competițiilor organizate de ISMB. Elevii fac, prin *PROEDUS*, voluntariat, dar și la nivel individual. Organizăm târgul de prăjituri sau de alte produse, iar ceea ce obținem, în urma vânzărilor, oferim caselor de copii sau azilelor de bătrâni, prin diferite asociații, precum *Salvați Copiii*, care știu exact situația de acolo. Pe 23 aprilie este *Ziua Liceului*. În Spania este foarte cunoscută, o mare sărbătoare este ziua lui Cervantes! La noi, de fiecare dată, este organizată altfel. Pot fi ateliere ale diferitelor clase sau o serbare colectivă în sala de festivități.

Elevii noștri sunt foarte deschiși către nou și către Occident. Îi promovăm în acest spirit liber, dar le dezvoltăm și gândirea critică, mai ales prin cluburile de debate, unde se implică profesorii de Română și de Logică. Astfel, au posibilitatea să își susțină punctul de vedere cu argumente.

Text și foto: Ciprian C. VASILESCU

SIMULĂRI Evaluare Națională 2020 și Bacalaureat 2020

Conform unui Proiect de Ordin discutat în Consiliul de Dialog Social de la Ministerul Educației și Cercetării, calendarele simulării *Evaluării Naționale 2020* și simulării *Bacalaureat 2020* sunt:

Calendar Simulare Evaluare Națională 2020

23 martie 2020 - Limba și literatura română – probă scrisă

24 martie 2020 - Matematică – probă scrisă

25 martie 2020 - Limba și literatura maternă – probă scrisă

3 aprilie 2020 - Comunicarea rezultatelor la simulare *Evaluare Națională 2020*

Potrivit ordinului propus de Ministerul Educației și Cercetării, rezultatele obținute de elevi la simularea *Evaluării Naționale 2020* pentru absolvenții clasei a VIII-a în anul școlar 2019 - 2020 sunt analizate la nivelul fiecărei unități de învățământ în care s-au desfășurat aceste simulări, prin discuții individuale cu elevii, debateri la nivelul clasei, ședințe cu părinții, precum și la nivelul consiliului profesoral, în vederea adoptării unor măsuri pentru îmbunătățirea performanțelor școlare.

Calendar Simulare Bacalaureat 2020

23 martie 2020 - Proba E) a) – probă scrisă – Limba și literatura română

24 martie 2020 - Proba E) c) – probă scrisă – proba obligatorie a profilului

25 martie 2020 - Proba E) b) – probă scrisă – Limba și literatura maternă

26 martie 2020 - Proba E) d) – probă scrisă – proba la alegere a profilului și specializării

3 aprilie 2020 - Comunicarea rezultatelor la simulare BAC 2020

Potrivit ordinului propus de MEC, disciplinele la care se organizează simularea probelor scrise ale examenului de BAC 2020 pentru elevii clasei a XII-a și a XIII-a seral/frecvență redusă în anul școlar 2019 – 2020 sunt: • *limba și literatura română*, • *limba și literatura maternă* (pentru elevii de la toate filierele, profilurile și specializările, care au urmat studiile liceale într-o limbă a minorităților naționale), • *matematică*, • *istorie*, • *fizică*, • *chimie*, • *biologie*, • *informatică*, • *geografie*, • *logică*, • *argumentare și comunicare*, • *psihologie*, • *conomie*, • *sociologie*, • *filosofie*.

*

Notele obținute la simulările naționale nu se trec în catalog. Prin excepție, la solicitarea scrisă a elevului, notele obținute la simulările naționale pot fi trecute în catalog. Rezultatele obținute la simulările naționale nu vor fi afișate și nu vor fi făcute publice.

* Simularea pentru clasa a VII-a va avea loc în luna mai și va fi reglementată separat, după ce vor fi publicate programele de examen și noi modele de subiecte, având în vedere că acești elevi au studiat după alte programe decât cei de clasa a VIII-a. Aceasta a fost propunerea susținută în unanimitate de către toți membrii Comisiei de Dialog Social.

**În luna mai, fiecare inspectorat școlar poate organiza o nouă simulare cu subiecte unice, elaborate la nivel județean. Tot atunci, în conformitate cu art. 7, alin. (1) și alin. (2) din proiectul de ordin de ministru privind organizarea simulării *Evaluării Naționale* pentru absolvenții clasei a VIII-a și a simulării probelor scrise ale examenului de *Bacalaureat Național*, în anul școlar 2019-2020 și pentru aprobarea calendarului acestora, poate fi organizată și simularea examenului de Bacalaureat pentru clasa a XI-a.

*

Rezultatele obținute de elevi la simulările din luna mai a anului 2020 sunt analizate la nivelul fiecărei clase, prin discuții individuale cu elevii, debateri la nivelul clasei, precum și în ședințe cu părinții. De asemenea, notele obținute la simulările din luna mai a anului 2020 nu se trec în catalog. Prin excepție, la solicitarea scrisă a elevului, notele obținute la simulările naționale – *Evaluare Națională 2020* și *Bacalaureat 2020* – pot fi trecute în catalog, se mai arată în ordin.

VITRALII

VITRALII

Nu o să fiți în stare nici să zugrăviți ce a construit tata! Aceste vorbe încă îmi răsună în urechi și în minte, deși au trecut aproape treizeci de ani. Cuvintele juniorului ultimului cuplu prezidențial al României comuniste păreau atunci o simplă ironie, un calambur născut din neputința de a înțelege că istoria are prostul obicei de se răzbuna pe neașteptate pe cei care nu îi înțeleg sau îi ignoră cursul. A trecut multă vreme și îmi dau seama că am greșit profund. Nu de lipsa simțului istoric, nu de înverșunarea celui care a pierdut bătălia, nu de frustrarea celui ferecat, pe drept sau pe nedrept, în lanțuri a fost vorba, ci, din păcate, de un limpede sentiment premonitoriu de care ne-am amuzat cu toții copios, îmbătați și copleșiți de beția fericită a propriei ignoranțe. Veseli că schimbăm macazul după ani de lipsuri și privațiuni, nu am avut timp să observăm privirea tristă a celui care, cu seninătatea pe care ți-o dă iminența sfârșitului, ne transmitea un avertisment sincer.

Dragoș CIOCĂZAN

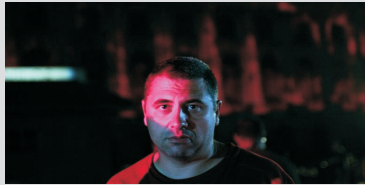
N-am prea zugrăvit „ce a construit tata”

Abia mai târziu am înțeles că ceea ce am auzit atunci nu se referea neapărat la ținerea în funcțiune a unui conglomerat economic uriaș sau la renovarea propriuzisă a locuințelor, a bazelor turistice și de tratament, a barajelor, a școlilor. Acele cuvinte ne avertizau cu luciditate asupra marelui pericol care, din nefericire pentru noi toți, a devenit o dureroasă realitate: dezbinarea. Dincolo de lăsarea în paragină a ceea ce unii s-au grăbit să denumească „un morman de fier vechi”, asistăm la un război fratricid de neoprit. Nu reușim să regăsim starea de solidaritate fecundă, nu mai putem disocia răul de bine, ne contrazicem și ne războim cu propria ființă și cu cei din jur, cu o înverșunare nedemnă. Se pare că este mult mai simplu să anvelopăm blocuri decât să ne „renovăm” propriile suflete. Am apucat cu osârdie barosul și am lovit de-a valma în ziduri și în noi înșine.

Da, este adevărat, nu am fost în stare nici măcar să zugrăvim ceea ce am construit cu toții într-o epocă grea, dar în cursul căreia nu ne-am îngăduit nicio clipă de răgaz, pentru că era mai important ca, uniți, să așezăm mereu cărămidă peste cărămidă. Pe șantieri și în inimi.

PREMIERĂ:

Radu Jude,
primul regizor român
cu trei producții
la *Berlinale* 2020

Filmele *Tipografic Majuscul* și *Ieșirea trenurilor din gară*, regizate de Radu Jude (cel de-al doilea în colaborare cu Adrian Cioflâncă, istoric de profesie, care debutează astfel ca regizor) vor avea premiera internațională în secțiunea *FORUM* a Festivalului de Film de la Berlin.

Este pentru prima dată când un regizor român are selectate în aceeași secțiune două filme.

Radu Jude va participa și la *Berlinale Co-Production Market*, una dintre cele mai importante piețe de proiecte cinematografice ce reunește producători, agenți de vânzări, distribuitori și finanțatori din întreaga lume, cu proiectul de lungmetraj *Somnambulii*.

Cea de-a 70-a ediție a *Festivalului Internațional de Film de la Berlin* se va desfășura între 20 februarie și 1 martie 2020.

Muzeul de Antropologie Francisc I. Rainer

Urmează stația „Profesor Doctor Rainer”... Dacă ar fi fost puțin atent, orice bucureștean ar fi auzit măcar o dată această propoziție mergând cu autobuzul spre Drumul Taberei. La Academia Militară, este o stație cu numele Profesor Doctor Rainer, dar poate că nu toată lumea a avut curiozitatea de a afla cine este profesorul Rainer.

Fiecare țară, fiecare popor își are „părinții săi”. Sunt „părinți” ai aviației, ai medicinii, ai diferitelor științe, în general. Antropologia, și ea o ramură a medicinii, la nivel mondial a avut „părinte” pe Claude Levi-Strauss, iar, în țara noastră, pe Francisc Rainer (1874-1944). Francisc I. Rainer, părintele antropologiei românești, a înființat în anul 1940, ca o încununare a carierei sale academice, Institutul de Antropologie din București, ce funcționează azi, cu numele Francisc I. Rainer, în curtea Facultății de Medicină Carol Davila. Astfel se înscrisă și România printre țările care acordau atenție acestei cercetări, iar savanții noștri se puteau apleca asupra acestui studiu dedicat omului.

Eu am aflat date despre acest ilustru savant când mă aflam la Cheia. Remarcasem o construcție ciudată, cu turn, de mai demult. O vreme a fost închisă, pentru renovări. Este Muzeul de Antropologie Francisc I. Rainer. Dacă-i treceți pragul, puteți vedea biroul profesorului Rainer reconstituit cu toate elementele de „recuzită” necesare studiului

și aflați informații de bază despre istoria antropologiei în România. Vă pot ajuta prezentările video, panourile și obiectele de studiu (sunt expuse câteva exemplare din celebra colecție de crani a profesorului) sau instrumente științifice (ecorșeuri, instrumente medicale etc.).

Francisc Iosif Rainer s-a născut în 1874 în Rohozna, Bucovina, pe atunci în componența Imperiului Austro-Ungar (acum inclus administrativ în componența orașului Cernăuți, raionul Sadagura, Ucraina). Tatăl său, Gustav Adolf Ignațiu Rainer, a venit în România ca specialist în căile ferate. Fiul său, Francisc I. Rainer, și-a dedicat viața științei. A urcat cu consecvență treptele academice, întâi în cadrul Facultății de Medicină de la Iași, apoi preluând catedra de Antropologie de la București. Într-o scrisoare din 1919 adresată soției, scria: Ambiții n-am. Viața

exterioară mi-am redus-o la un minimum; nu cer decât să mă lase lumea în pace. Fac conferințe, lecții, lecturi. Deși în mijlocul oamenilor și căutând să le dau cât mai mult și cât mai sincer, simt, totuși, după ce am isprăvit cu ei, ca și cum am fi în nouri, iar ei pe pământ. A colaborat cu cei mai de seamă savanți români (ex.: Victor Babeș) și a format la rândul său o întreagă generație de oameni de știință, cel mai cunoscut fiind George Emil Palade, cel care a devenit laureat al Premiului Nobel pentru Medicină în anul 1974.

Amenajat în casa de vacanță a savantului Francisc I. Rainer, muzeul vorbește despre viața, opera și activitatea medicului, profesorului, cercetătorului care a instituționalizat antropologia românească și a înscris-o în circuitul valorilor științifice internaționale. Muzeul are un pronunțat caracter interactiv, fiind dotat cu echipamente electronice de ultimă generație, care permit vizitatorului nu numai să urmărească filme pe teme de antropologie, dar și să afle diverse date interesante despre propria-i persoană – profil psihologic, bioritm sau fizionomie. Dar cine se mai interesează astăzi de antropologie?

Atunci măcar aerul tare al stațiunii Cheia poate va atrage turiștii curioși...

George V. GRIGORE

Invitații în lumea artelor plastice

O lume albă...

Doamna Maria Rădulescu e unul dintre oamenii care au făcut toată viața aceeași meserie, cu pasiune. E ipsosar de când avea 20 de ani și azi, la 84 de ani, continuă să lucreze în atelierul său de pe calea Griviței nr. 35, vizavi de Universitatea Națională de Arte. Atelierul trece neobservat, fără să dea vreun indiciu cu privire la ce se petrece înăuntru. O mare de statui albe, din ipsos.

Cei mai fideli dintre clienții doamnei Rădulescu sunt școlile de arte. Pentru ele face capete, mâini, urechi și alte părți ale corpului după care elevii învață să deseneze, cu alte cuvinte, după modelele de ipsos la scară mare realizate în acest atelier. Prețurile sunt modice, între 30 și 50 de lei bucata. Craniile și nudurile de bărbați, cu mușchi bine reliefați, se vând cel mai bine în rândul medicilor.

Cea mai intensă perioadă de când practică meseria de ipsosar a trăit-o pe vremea când majoritatea arhitecților și meșterilor din București erau pe șantier la Casa Poporului. Acolo a lucrat la ornamente care acum se găsesc în interiorul Palatului Parlamentului. Are amintiri frumoase din acea perioadă, dar și unele mai puțin plăcute: „Mi-au dăruit picioarele. Munca era grea și condițiile grele. Am lucrat și-n camere din Casa Poporului și-n Ministerul Apărării Naționale, unde am

petrecut cea mai mare parte din timp.” Din cauza frigului a făcut reumatism și timp de șapte ani, până când a cumpărat spațiul din calea Griviței nr 35, a stat acasă și s-a recuperat, cât de cât. Deși după 1989 ar fi putut să rămână acasă și să-și vadă liniștită de anii de pensie, când s-a simțit mai bine, Maria Rădulescu a revenit la muncă. În prezent, este ajutată în atelier de Elena Moroșanu, care, printre altele, a pus umărul și la restaurarea unor clădiri, unele de patrimoniul național. Despre energia doamnei Maria are numai cuvinte de laudă, „Această bucurie de a fi utilă societății și oamenilor din jur îi dă putere lui tanti Maria și, pur și simplu, o ține în viață,” spune scurt și la obiect Elena. (C.V.)

Estetica Străzii

Pădure, pădure...

Timp de 30 de ani s-au tăiat de pe suprafața României păduri din toate județele, cu sau fără acordul autorităților. Au dispărut crânguri întregi. Ale statului, dar și private. În anumite cazuri, hoții de lemne au lăsat o lizieră ca să nu se vadă dimensiunea dezastrului. În urma hoților de lemne au rămas munți pleșuvi și animale fără habitat. București este unul dintre cele mai poluate orașe din lume. În aceste condiții, ministrul Mediului, domnul Costel Alexe, după o polemică aprinsă cu primarul Bucureștilor, anunța acum câteva zile că, din luna martie, pădurile din jurul Bucureștilor, respectiv, pădurile din Snagov, Andronache și Băneasa vor avea statut de zonă protejată, ceea ce înseamnă că tăierile vor fi interzise. Mi-am făcut cruce de bucurie, dar și de nedumerire. Mai există oare o șansă pentru noi, locuitorii Cetății lui Bucur?

Adică pentru cei mai năpăstuiți dintre cetățenii României, alături de cei din Iași și Brașov, la capitolul aer. Nu știu dacă poluarea este de 7 ori mai mare decât limita admisă, așa cum se aude prin târgul *Micului Paris*, nici dacă 25 % dintre noi, adică cei care ne asumăm să trăim în București, o să murim de boli provocate de poluare, dar cert este că privesc această inițiativă a ministrului Mediului ca pe o glumă morbidă. Care păduri din jurul Bucureștilor? Când am vizitat ultima oară resturile forestiere de la Băneasa, Andronache și Snagov am avut convingerea că este vorba de butaforia unor *scenografi pricepuți*. Da, resturile unor păduri! Cioturi, buturugi, crengi și câteva hectare (e drept) cu arbori sănătoși supraviețuitori...

La Băneasa, o pădure mai consistentă, adică o graniță naturală, menținută artificial în viață pentru a momi cumpărătorul cu blocurile și vilele *Cartierului îmbrățișat de pădure*. La Snagov, gluma se îngroașă, iar pădurea se rărește. Lacul bogaților este înconjurat de reședințele luxoase ale acestora, iar *pădurea* un fel de a camufla ce au ei de ochii noștri. Despre Andronache, ce să mai zic?! Ultima oară am călcat prin pădurea nimănui în urmă cu mai bine de 23 de ani. România se afla la cinci ani distanță de aderarea la NATO, iar geniala trupă rock *Timpuri Noi* se încumetase să filmeze videoclipul piesei *N-ato* sau *Maricica* tocmai acolo, forțând cumva evenimentul. Personajul central al videoclipului este o mireasă, care, spre dimineață, se trezește singură în pădure printre invitații beți, adormiți pe trunchiurile puținilor copaci scăpați de sub lama topoarelor...

Cam așa e și cu cele trei zone forestiere, care vor deveni din martie 2020 arii protejate, schimbându-și statutul. Ne-am trezit după trei decenii să salvăm ce nu prea mai există. Pălcurile de pădure din jurul Bucureștilor sunt locuri de groază. Unele ideale pentru băutorii de bere în natură și grătaragii. În urma lor rămân evident tradiționalii munți de gunoie. Altele, un decor greu de înțeles, cu vile, blocuri, terase, restaurante și chiar, în anumite zone, cartiere întregi ascunse printre supraviețuitorii Codrilor Vlăsiei. Să așteptăm să vină primăvara, să iasă ghiociei ca să îndulcească oarecum perspectiva? De ce nu acum? De ce să nu le declarăm în ceasul al 12-lea arii protejate, în plină iarnă, când nevoia hoților de lemne este maximă?

Ciprian C. VASILESCU

Ipostaze dramatice la Teatrul Național I.L. Caragiale București

Expoziție de pictură și sculptură, vernisaj

28 ianuarie 2020

Marți, 28 ianuarie 2020, ora 19:00, în sala *Rotonda* a Teatrului Național *I.L. Caragiale* București, va avea loc vernisajul expoziției de pictură și sculptură *Ipostaze dramatice*. Expoziția, organizată în cadrul Proiectului Cultural *Contemporanii*, reunește un fond de 50 de lucrări de pictură, sculptură și metal semnate de artiștii Eugen Iliu, Bogdan Hojbotă, Laurențiu Midvichi și Vasile Soponariu.

Impresionantă prin formele sculpturale pe care le propune, plină de culoare și dramatism, narativă, descriptivă, abstractă, incendiară, explozivă, dinamizatoare, violentă, expoziția încântă și copleșeste prezentând spectatorului lumi provenite din imaginația artistului, surprinse de la sublim la grotesc. Lucrările propuse de cei patru artiști sunt realizate în mai multe etape de consum creativ al vieții lor și sunt izvorâte dintr-un demers de a realiza o sinteză a imediatului, a cotidianului. Astfel, expoziția *Ipostaze dramatice* poate fi socotită un preambul de intrare în atmosfera pieselor puse în scena Sălii Mici a TNB, sau poate că piesele de teatru jucate sunt un preambul pentru înțelegerea lucrărilor expuse în sala *Rotonda*?

În deschiderea expoziției, vor lua cuvântul Adriana Popescu, director de comunicare și relații internaționale al TNB, și Maria Pașc, Proiectul Cultural *Contemporanii*.

Expoziția *Ipostaze dramatice* va fi deschisă pentru public timp de o lună, în perioada 28 ianuarie - 28 februarie 2020, și va putea fi vizitată zilnic între orele 14.00 și 19.00, cu excepția zilelor de luni. Accesul publicului în *Rotonda* expozițională se face pe la intrarea la *Sala Mică* a TNB, dinspre bd. Carol. Intrarea este liberă.

Maria PAȘC

* Proiectul Cultural *Contemporanii*, inițiat și derulat de Asociația *Făuritori*, își propune valorizarea culturii românești actuale, prin favorizarea actului de creație, abordat într-o perspectivă unitară cu creatorul. Proiectul are ca obiectiv organizarea și susținerea de activități artistice și social-culturale, pentru educarea sensibilității estetice a publicului.

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: INFOLex (POCA/491/126354)

GREFIERII DELEGAȚI

Grefierii sunt delegați de președintele instanței și îndeplinesc atribuțiile prevăzute de regulament, precum și pe cele stabilite de președintele instanței sau președintele de secție și efectuează activitățile dispuse de judecătorul delegat la același compartiment.

Grefierii delegați țin evidențele și efectuează înscrierile, înregistrările, comunicările sau orice alte activități în vederea asigurării publicității, în cazurile prevăzute de lege.

Grefierii delegați rezolvă corespondența compartimentului din care fac parte și răspund de expedierea ei, efectuează înregistrările corespunzătoare în registre, asigură păstrarea în bune condiții a dosarelor și registrelor, precum și arhivarea lor.

Grefierii pot fi degrevați total sau parțial de participarea la ședințele de judecată.

Grefierul delegat pentru efectuarea lucrărilor de executare civilă are următoarele atribuții: a) întocmește și expediază în termen mandatele de executare a sancțiunii contravenționale privind munca în folosul comunității, cu respectarea dispozițiilor legale; b) comunică organelor financiare și organelor de poliție măsurile dispuse prin hotărârile judecătorești; c) ține registrul privind ajutorul public judiciar, registrul de evidență și punere în executare a hotărârilor civile și registrele de evidență și punere în executare a sancțiunilor contravenționale; d) întocmește actele dispuse de judecătorul delegat la executările civile; e) efectuează lucrările în care executarea hotărârilor judecătorești se face din oficiu și ține evidența acestora.

Grefierul delegat pentru activitatea de executare în materia contenciosului administrativ și fiscal are următoarele atribuții în legătură cu cauzele având ca obiect sancțiunea pentru neexecutarea hotărârii: a) ține evidența și răspunde de punerea în executare a hotărârilor civile rămase definitive; b) verifică și ține evidența dosarelor în care hotărârile au rămas definitive atât ca urmare a nerecurării, cât și ca urmare a restituirii acestora de la instanța de control judiciar după soluționarea căii de atac declarate; c) solicită compartimentului arhivă, dovezile de comunicare a hotărârilor judecătorești; d) efectuează înregistrările corespunzătoare în registrul de punere în executare a hotărârilor civile definitive; e) asigură păstrarea în bună stare a dosarelor cu privire la care se impune efectuarea înregistrării în registrul de punere în executare a hotărârilor civile; f) primește și prezintă președintelui completului de judecată care a soluționat cauza cererile formulate de către creditorii prin care se solicită fixarea sumei definitive ce se va datora statului și a celei datorate cu titlul de penalități, în vederea fixării termenului de judecată; g) întocmește și expediază după expirarea termenului prevăzut la art. 24 alin. (4) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, adresele de solicitare a relațiilor de la autoritatea publică corespunzătoare, referitoare la executarea obligației cuprinse în titlul executoriu; h) în cazul în care obligația nu a fost executată integral, conform art. 24 alin. (5) din Legea nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, după primirea adresei de comunicare a relațiilor din partea autorității publice, prezintă aceste dosare președintelui completului de judecată, care a soluționat cauza, în vederea stabilirii termenului de judecată.

Grefierul delegat pentru activitatea de înregistrare și evidență a persoanelor juridice îndeplinește următoarele atribuții: a) înregistrează cererile formulate pentru acordarea personalității juridice asociațiilor, fundațiilor, sindicatelor și altor persoane juridice de drept privat fără scop patrimonial, pentru modificarea actelor constitutive și orice alte cereri privind acte sau fapte supuse înscrierii în registrele speciale de evidență a persoanelor juridice, dacă prin hotărâre a colegiului de conducere nu s-a stabilit altfel; b) efectuează înscrierea în registrele prevăzute în legi speciale a persoanei juridice în ziua rămânerei definitive sau, după caz, irevocabile, a hotărârii judecătorești de admitere a cererii de acordare a personalității juridice; c) operează mențiunile privind modificarea actului constitutiv, a statutului, dizolvarea, lichidarea, radierea persoanei juridice; d) eliberează, la cerere, reprezentantului persoanei juridice certificatul de înscriere, care va cuprinde: denumirea persoanei juridice, sediul acesteia, durata de funcționare și data înscrierii în registrul special și alte certificate, în condițiile legii; e) asigură publicarea lichidării asociațiilor sau fundațiilor, prin afișare la ușa instanței și efectuarea altor formalități de publicitate, în cazurile prevăzute de lege; f) comunică Ministerului Justiției copii de pe hotărârile judecătorești privind constituirea, modificarea și încetarea oricărei asociații, fundații sau federații, precum și de pe înscrisurile doveditoare, în termen de 3 zile de la data rămânerei irevocabile a hotărârii; g) comunică organului financiar local în a cărui rază teritorială se află sediul persoanei juridice încheierea prin care s-a dispus înscrierea persoanei juridice, cu menționarea numărului de înscriere în registrul asociațiilor și fundațiilor.

Grefierul delegat pentru activitatea de înregistrare și evidență a persoanelor juridice comunică Tribunalului București copii de pe hotărârile judecătorești privind constituirea, modificarea și dizolvarea federațiilor, confederațiilor și uniunilor sindicale teritoriale ale acestora, precum și copii de pe înscrisurile referitoare la denumirea și sediul organizației sindicale constituite prin asociere, numele și prenumele membrilor organului de conducere, codul numeric personal al acestora, în termen de 3 zile de la rămânerea definitivă sau, după caz, irevocabilă a hotărârii.

În vederea ținerii evidenței, instanța de control judiciar comunică, în aceeași zi, minuta pronunțată grefierului delegat pentru activitatea de înregistrare și evidență a persoanelor juridice de la instanța de fond.

Grefierul delegat la compartimentul cu atribuții privind asociațiile de proprietari efectuează comunicarea încheierilor către petenți și Ministerul Public, dacă este cazul, urmărind rămânerea definitivă a încheierilor pronunțate, după care predă organului financiar exemplarul nr. 2 al actelor depuse de solicitanți și copie de pe încheierea rămasă definitivă, dacă prin hotărâre a colegiului de conducere nu s-a dispus altfel.

Grefierul statistician are următoarele atribuții: a) efectuează zilnic înregistrările de statistică judiciară, întocmește periodic dările de seamă statistice, completează și păstrează fișele inculpaților; b) exploatează aplicația de statistică judiciară; c) grefierul statistician de la tribunal verifică și îndrumă personalul de la tribunalele specializate și de la judecătorii care înregistrează și centralizează datele statistice; d) efectuează lucrările de statistică judiciară dispuse de Consiliul Superior al Magistraturii, pe care le înaintează la datele fixate, și orice alte situații statistice solicitate de Consiliul Superior al Magistraturii, președinții instanțelor, precum și de Ministerul Justiției; e) păstrează dările de seamă statistice și fișele inculpaților, îndosariate anual în mape speciale, și le conservă potrivit dispozițiilor legale privind termenele de păstrare a documentelor; f) colaborează cu comisiile județene de statistică în vederea alcătuirii și predării buletinelor statistice, precum și în legătură cu alte activități specifice.

La instanțele la care nu există grefier statistician atribuțiile acestuia sunt îndeplinite de către grefierul stabilit de președintele instanței.

Activitatea desfășurată de grefierul statistician și de personalul de la judecătorii care execută lucrările de statistică judiciară este coordonată de prim-grefierul, respectiv grefierul-șef al instanței.

Grefierul documentarist sau grefierul desemnat să îndeplinească atribuții de documentare are următoarele atribuții: a) ține evidența legislației, jurisprudenței și doctrinei; b) informează periodic despre necesarul de carte sau de alte publicații; c) ține evidența și gestiunea bibliotecii; d) întocmește, la cererea conducerii instanței, lucrări privind modificările legislative; e) informează zilnic judecătorii instanței la care funcționează cu privire la actele normative nou-apărute și la jurisprudența publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I; f) identifică deciziile relevante ale propriei instanțe și ale altora, privind o problemă de drept indicată de către judecătorii propriei instanțe, și propune deciziile relevante ale instanței la care funcționează, care pot fi trimise altor instanțe, la solicitarea acestora; g) identifică doctrina judiciară relevantă, tipărită sau în format electronic, privind o problemă de drept indicată de către judecătorii propriei instanțe; h) realizează activitățile stabilite în sarcina sa în procedura de unificare a practicii judiciare, aprobată de Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii, precum și cele dispuse de președintele de secție sau vicepreședintele instanței, în același scop.

Grefierul arhivar și registratorul au următoarele atribuții: a) primesc, înregistrează și repartizează la secții și la celelalte compartimente actele de sesizare a instanței, dosarele de la celelalte instanțe și restul corespondenței; b) expediază dosarele soluționate și corespondența; c) primesc și înregistrează dosarele intrate, țin evidența acestora și a circulației lor, înregistrează în sistemul informatic taxele de timbru depuse la momentul înregistrării la registratură a oricărei cereri însoțită de dovada achitării unei taxe de timbru; d) întocmesc conceptele pentru citarea părților din procese, întocmesc citațiile pentru primul termen și urmăresc expedierea acestora; e) pun dosarele la dispoziția publicului și țin

evidența persoanelor care primesc dosarele spre studiu; f) pregătesc dosarele pentru ședințele de judecată și asigură circulația acestora în cadrul instanței, precum și trimiterea lor la alte instanțe; g) informează persoanele care au calitatea de părți ori sunt împuternicite de acestea, conform legii, asupra datelor solicitate din dosarele în care acestea sunt direct interesate; h) înaintează instanțelor superioare dosarele în care s-au declarat căi de atac de competență acestor instanțe. Prin decizia președintelui instanței, înaintarea dosarelor către instanțele superioare, în materie penală, poate fi realizată de biroul executării penale; i) la primirea dosarelor de la alte instanțe sau instituții verifică volumele și dosarele atașate, prin confruntare cu adresa de restituire a dosarului, precum și cu cea de înaintare a acestuia. La constatarea unor lipsuri la primirea dosarelor întocmesc, de îndată, un proces-verbal și informează despre situația constatăată președintele de secție sau președintele instanței, după caz, precum și, printr-o adresă, instituția emitentă; j) asigură păstrarea în bună stare a dosarelor și registrelor; k) păstrează, pe ani, dosarele soluționate, mapele de hotărâri, registrele și condicile de ședință; l) participă anual la activitatea de arhivare și întocmesc lista dosarelor aflate în conservare în arhiva instanței; m) participă anual la activitatea de triere a dosarelor arhivate, la expirarea termenului de păstrare; n) realizează arhivarea electronică a dosarelor, în măsura în care este posibil, sub coordonarea vicepreședintelui instanței; o) preiau dovezile de comunicare primite la instanță, le atașează la dosar și le predau, de îndată, grefierului de ședință, împreună cu dosarul; p) păstrează separat în arhivă și verifică periodic cauzele a căror judecată a fost suspendată, fac mențiuni despre data verificării și constatării în Registrul de evidență a cauzelor suspendate sau, după caz, înaintează dosarul judecătorului cauzei pentru a dispune; q) completează, corespunzător atribuțiilor, toate câmpurile din aplicația ECRIS.

Agentul procedural are următoarele atribuții: a) comunică actele procedurale, cu respectarea termenelor prevăzute de lege, persoanelor din localitatea unde se află sediul instanței, depunând cel mai târziu a doua zi dovezile de înmănare; pentru cazuri urgente și când dotarea instanțelor permite, comunicarea actelor de procedură se va putea efectua prin agent procedural și în alte localități; b) îndeplinește sarcinile stabilite de președintele instanței, precum și serviciul de curier, primind și predând în aceeași zi corespondența pentru destinatarii din localitate, precum și dosarele către instanțele și parchetele din localitate.

Aprodul are următoarele atribuții: a) îndeplinește atribuții specifice compartimentelor auxiliare, stabilite de președintele instanței; b) îndrumă justițiabilii și pe ceilalți participanți la procese către camerele de consiliu, sălile de judecată și registratura sau arhiva instanței; c) ajută la păstrarea ordinii și curățeniei în localul instanței; d) orice alte atribuții stabilite de prim-grefier sau grefierul-șef, după caz.

Curțile de apel, tribunalele, tribunalele specializate, judecătoriiile din orașele reședință de județ, precum și cele din municipiul București au în schema de personal unul sau mai mulți specialiști IT.

Numărul specialiștilor IT se stabilește de către președintele instanței, cu avizul conform al direcției de specialitate din cadrul Ministerului Justiției.

Personalul de specialitate informatică are următoarele atribuții: a) participă, la solicitarea Ministerului Justiției, la partea de analiză și implementare a aplicațiilor informatice comune privind activitatea instanțelor; b) asigură exploatarea programelor informatice elaborate de Direcția tehnologia informației din cadrul Ministerului Justiției și de Serviciul de formare profesională și statistică judiciară din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, la nivelul instanțelor judecătorești, instalând produsele informatice și controlând periodic respectarea de către operatorii de aplicație a instrucțiunilor de utilizare; c) coordonează și controlează activitatea de informatică juridică la instanțele din circumscripția în care funcționează; d) asigură inițierea și instruirea personalului instanței în exploatarea aplicațiilor informatice; e) realizează aplicații la nivelul instanțelor judecătorești; f) supraveghează modul de utilizare a tehnicii de calcul și ia măsurile necesare pentru asigurarea bunei funcționări a acesteia; g) asigură funcționarea sistemelor de arhivare electronică a dosarelor; h) întocmesc documentele de specialitate necesare în vederea obținerii semnăturii electronice pentru instanțe și persoanele autorizate din instanțe, a certificatelor prevăzute de Legea nr. 455/2001 privind semnătura electronică, republicată, asigură inițierea personalului autorizat în folosirea semnăturii electronice, păstrează datele de creare a semnăturii electronice și sesizează de îndată conducerea instanței dacă are motive să creadă că acestea au ajuns la cunoștința unui terț neautorizat sau că informațiile esențiale cuprinse în certificat nu mai corespund realității; i) colaborează cu grefierul statistician sau cu persoana responsabilă pentru colectarea datelor statistice din sistemul informatic.

Personalul de specialitate informatică salvează periodic informațiile conținute de sistemul ECRIS și păstrează aceste informații pentru evidență în sistem informatizat a activității instanței.

Expert media Florin FĂINIȘI

INFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsh.ro

www.poca.ro

Fantoma
Fabricii
de otet

Au trecut 30 de ani de la evenimentele din '89. În această perioadă s-au șters de pe harta Capitalei numeroase clădiri, construcții civile și industriale. Suntem mai săraci ca arhitectură și istorie. Unele locuri nu mai păstrează nimic din felul în care au arătat, începând cu antebelicul, apoi traversând interbelicul și supraviețuind miraculos în comunism. Am terminat Școala gimnazială nr. 50, din proximitatea zonei Obor, și, deși au trecut 27 de ani de atunci, asociez primii pași spre școală cu o multitudine de mirosuri. Unele mai pregnante, precum cel de oțet, altele dulci, chiar fermecătoare, precum cel de nuga cu nucă și covrigi calzi. Asta pentru că în drumul meu spre școală treceam invariabil pe strada Titu Maiorescu, pe lângă o mare fabrică de oțet, care avea undeva în curte și o făbriță de dulciuri.

La numărul 15, din clădirile gri-murdar tăbărau în stradă întâi mirosurile de vin, apoi cele de vin oțet, apoi cele de oțet. Imediat urma partea cea mai frumoasă. Chioșcul cu teighele de metal și geamuri luminoase. Dacă obloanele erau trase, era semn bun. În ghiozdanul meu intrau fără șovăire o nuga cu nucă și doi covrigi calzi. Spre sfârșitul anilor '80, prima care a dispărut a fost nuga. Era penurie de zahăr. Nuca se găsea greu, chiar și la piață. Apoi au dispărut covrigii. Făina devenise și ea un lux. Totuși, chiar și în ultimul an al regimului Ceaușescu, la chioșc încă se vindeau câteva produse, printre care și sărățele. Când se vindea oțet, oamenii, care știau cât de greu se găsește materia primă pentru aprovizionarea de toamnă, se așezau la coadă și așteptau ore bune. Și nu orice oțet, ci unul de calitate, făcut din vin sută la sută. Doar aici se găsea, la fabrica de pe strada Titu Maiorescu, aflată între străzile Ion Maiorescu și Vaselor (cu o ieșire și-n Vaselor), în zona Moșilor-Mihai Bravu.

M-au năpădit atâtea amintiri și mirosuri plăcute din copilărie, când am pășit întâmplător prin aceste locuri, încât am decis să dedic o pagină acestui edificiu industrial al Bucureștilor ras de pe fața pământului, de cupa excavatoarelor.

Apropierea de locurile dragi din trecut a fost azi, după trei decenii, o mare dezamăgire. Am găsit doar fantoma *Fabricii de oțet*, care băntuia prin gropi comune așteptând de la zi la zi să se înalțe un ambițios proiect imobiliar. Potrivit Planului Urbanistic Zonal, aici se intenționează ridicarea a două clădiri mari cu cinci etaje într-o zonă de case cu înălțime maximă parter plus două etaje. Mai mult, pentru construirea celor două clădiri, au fost culcate la pământ 11 construcții aflate pe terenul respectiv.

Despre cele două clădiri, care vor apărea mai devreme sau mai târziu, se vorbește din 2016. În ele vor fi amenajate 158 de apartamente, dar și spații comerciale la parter, pe o suprafață de 250 de metri pătrați. De asemenea, în subteran, va fi construită și o parcare cu 173 de locuri, iar pe 1.351 metri pătrați vor fi amenajate spații verzi. În curând se vor împlini patru ani de la dărâmarea vechilor construcții, iar proiectul pare înghețat. Treptat, a devenit pericol public. Șantierul nu a fost bine delimitat, iar elevii Școlii gimnaziale *Maica Domnului* (fostă 50), care treceau pe strada Titu Maiorescu, în dreptul numărului 15 riscu să se accidenteze. Acum, un gard fără prea

15 riscuiau să se accidenteze. Acum, un gard iara prea mare stabilitate îngreșește șantierul și adăncește misterul. Înadins un troler a fost abandonat la limita șantierului. Din el au fost înșirate savant haine, mai mult de damă. Articole intime sau mai puțin intime erau întinse în lungul gardului, ca și cum cineva grăbit a încercat să scape de *marea nenorocire cu miros de oțet*.

Prin anii '90 fabrica încă mai producea... dar la capacitate redusă și doar oțet... Din ce în ce mai puțin, până a fost băgată în faliment. De stat. Secțiile de dulciuri au fost închise, iar clădirile închiriate unor arabi, care au desfășurat diferite activități de producție (unii au continuat producția abandonată de stat, folosind utilajele vechi).

Din păcate, la începutul anilor 2000, fabrica s-a închis complet. La jumătatea anilor 2000 a avut loc un incendiu puternic în fosta fabrică, după o rețetă clasică folosită și în cazul Fabricii de Pâine de pe fostul amplasament al Morii lui Asan. De la incendiul respectiv, clădirea principală, dar și anexele au început să se degradeze din ce în ce mai tare.

Din toate câte au fost... rămășițele (devenite pericol public) au dispărut în 2016, când secerarea lor s-a realizat „cinstit” după o altă rețetă cunoscută în România ultimelor trei decenii, ca să facă loc viitorului ansamblu rezidențial. Ca o sfidare peste timp au rămas în picioare două dintre porțile masive ale fostei Fabrici de oțet și cel mai probabil intrarea în clădirea administrativă. O ușă din alte vremuri, mult mai îngăduitoare cu omul, măncată de intemperii, ce nu se lasă dusă. Ușa a rămas încadrată de simbolul incontestabil al prosperității, frunza de viță-de-vie, și de literele metalice ale străzii și numărul la care se găsea cândva Fabrica de oțet. Ca un miracol, am descoperit și chioșcul fericii mele de copil, mai corect spus, fațada chioșcului, la care în urmă cu aproape 30 de ani apărea fața radiată a vânzătoarei de nuga și de covrigi calzi...

Azi doar fantoma fabricii, printre puținele din România care mai fabricau otet după metodele vechi și sănătoase, se mai arată când și când la geam...

Ciprian C. VASILESCU

Ora

Luni

Marti

Miercuri

Joi

Vineri

Sambata

Duminica

ora

7-10	7 Dimineața. R.: Mihai Ciocanu, Alex Crăciun						
10-13	Divers cu Sens. R.: Bogdan Nicolescu emisiune live					SEVEN MUSIC	
13-16	Tache și Face! R.: Robert Tache. emisiune live					Experiența Urbană. Azi în istorie.	
16-19	Pâine și Kirk. R.: Kirk. emisiune live						7 Tech. R. Tibi Ursan
19-22	Vorbe'n Aer. R.: Tibi Ursan. emisiune live					SEVEN MUSIC	
22-23	7 Tech.	Drumul Mătăsarilor. (R)	Silviu Munteanu și prietenii săi. (R)	Povești Nespuse	80 Remember	7 la SEVEN.	Vorbe cu personalitate.
23-24	Vorbe cu personalitate. (R)					Povești Nespuse	80 Remember
						Silviu Munteanu și prietenii săi.	Drumul Mătăsarilor.

SEVEN MUSIC

12-13

13-14

14-17

17-18

18-20

20-21

21-22

22-23

23-24

103.4 FM și online pe [www.7radio.ro](#)

SEVEN MUSIC

ORAȘUL AROMÂNILOR DIN PIND - METSOVO: *Chini vini, oaspe!*

„Colți de românim”, ca și colții de lup dacic, așa aş numi aceste oaze de românitare, de vlahi și aromâni, care au rezistat pe spațiul peninsulei balcanice de mii de ani, chiar împotriva dorințelor populațiilor ce au venit din zări albastre și au dorit să le asimileze, să le subjuge. Chiar dacă nu le place celor din țările unde se găsesc aceste „insule de românim”, ei sunt acasă aici, în întreaga Europă și nu numai. Așa se întâmplă și cu frații noștri din Metsovo (Aminciu), care trăiesc de mii de ani în capitala neoficială a vlahilor din Grecia. Dacă cineva ar avea curiozitatea de a căuta numele *Metsovo* pe Wikipedia, ar găsi următoarele informații: Mețovo (în aromână: Aminciu; în neogreacă: Μετσόβο, Metsovo) este un oraș din Nord-Vestul Greciei (Munții Pindului) cu o populație majoritară aromână (vlahă). Este un centru pastoral și fructifer prosper. Mai multe mănăstiri, ca centre spirituale, se ridică în împrejurimi. Este și unul dintre centrele culturale principale ale aromânilor. În anii 1941-1944, Aminciu a fost denumit *Principatulul de la Pind și Meglen, Voivode a Machedoniei*, un așa-zis „stat” auto-proclamat de Alcibiade Diamandis sub ocupația italiană și „moștenit” de baronul ungur de origine aromână Gyula Cseszney, când italienii au lăsat locul ocupanților germani. Populația locală nu a susținut această inițiativă, cum nu a susținut nici proiectul liderului comunist Dimitri Vlahov de a întemeia aici o *regiune autonomă aromânească*, după modelul sovietic, în cazul unei biruințe a comuniștilor în războiul civil grec (1945-1949). Autoritățile locale au proclamat loialitatea lor față de statul grec, pentru a evita acuzațiile de „separatism” și a păstra, pe cale pașnică și pe lungă durată, patrimoniul cultural și lingvistic aromân, conform articolelor despre limbile regionale și minoritare (ETS 148) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. În ghidul de țară editat de *National Geographic* (ediția în limba română din anul 2004), se precizează că „vlahii sunt ultimii nomazi ai Greciei”. Interesant, nu?! Poate cei de la *National Geographic* confundă transhumanța cu modul de viață nomad, specific altor etnii, dar în niciun caz nu poate fi „aplicat” acest nume vlahilor, fie că sunt de la Nord sau de la Sud de Dunăre, fie că sunt de pe coasta dalmată (Croatia), sau din Albania, Ucraina, Slovacia sau Polonia. Ca român, numai aceste informații dacă le ai, ești foarte interesat să vezi probabil ultima comunitate importantă de aromâni din Grecia, la ea acasă.

Așa că, la întoarcerea din Corfu și în drum spre Meteora, puteți face un popas la Metsovo. Din Egnatia Odos se iese spre Metsovo pe un drum care șerpuieste pe versanții Munților Pindului și de unde se deschis priveliști amețitoare. Orașul se află la 1200 m altitudine, iar străzile sunt în pantă și foarte înguste. Este ca o bijuterie, ce se distinge clar prin stilul arhitectural de celelalte orașe grecești de munte. Casele, „agățate” pe versanți, îmbinând într-un mod ce vine din vechime piatra cu lemnul, amintesc de construcțiile din satele noastre de munte și chiar de unele construcții din zona montană a Bulgariei. Locul cel mai animat al orașului este o superbă piață centrală, de jur împrejurul căreia sunt restaurante, locuri de cazare și magazine care vând artizanat local, vinuri, dar și faimoasele brânzeturi vlahești. Despre aceste brânzeturi, numite azi „metsovone” și „metsovela”, au scris și cronicarii bizantini, începând de pe vremea dinastiei Comnenilor, ele fiind foarte apreciate, inclusiv la curtea imperială de la Constantinopol. Dacă cereți brânză, s-ar putea să primiți un răspuns în limba aromână, de genul: *Aveni caș di cășărie, oaie, capră*.

Este un adevărat miracol modul în care au supraviețuit acești oameni ai muntelui, cu limba lor străveche, cu obiceiurile lor milenare, cu modul lor de viață și meșteșugurile lor aproape nealterate în ciuda tuturor nenorocirilor prin care au trecut, deși au fost cetățeni loiali sub toate stăpânirile. Și tot un miracol este că, deși am evoluat istoricește în contexte foarte diferite, ne putem înțelege fără a recurge la o altă limbă de circulație internațională. Getul tot be-get rămâne. Urmași ai *Geților de Aur primordiali*, cei care au salvat omenirea după ultimul mare potop planetar (rezidirea lumii), acești vlahi au acceptat modul de trai auster de pe vârful munților din întreaga Europă și au acceptat ca principala lor ocupație să fie creșterea animalelor, pentru că știau că aceasta ne va fi salvarea în cazul următorului cataclism care va veni. Animalele domestice vor supraviețui mâncând și iarba uscată și sărăturată după schimbarea ce va avea lor, iar din produsele lor, vor putea oamenii trece peste acest impas periodic. Se pare însă că tinerii vor rupe încet-încet legătura cu această moștenire milenară, cum aflăm încă din 2006, dintr-un reportaj din *Gândul*: *Moș Zisu, un bătrân impunător, îmbrăcat în tradiționalul veșmânt de culoare neagră al vârstnicilor, vorbește cu regret despre timpurile în care el și mulți alți localnici aveau câte 50.000 de oi, răspândite în toți munții din jurul Metsovoului. Acum toate turmele vlahilor de aici, la un loc, mai numără 5.000 de oi, cât să aibă din ce face faimoasa brânză „metsovone”, vestită în toată Grecia. Cu acel simț al afacerilor specific vlahilor, locuitorii din Metsovo (Aminciu, în vlahă) s-au apucat, cu mic cu mare, de turism. Satul are 3.500 de suflete, cu cătunele dimprejur ajunge spre 5.000, dar în cele 18 hoteluri și nenumărate pensiuni mai mici pot fi cazați simultan 1.500 de turiști. Prin casele tradiționale vezi ba un sediu de bancă, ba birourile companiei grecești de*

telefoane, iar restaurante și cafenele sunt la tot pasul. Când mai dai cu ochii și de un Internet Cafe ascuns într-o căsuță toată numai lemn și piatră veche, ieșită parcă din povești, îți dai seama că Aminciu de azi a intrat hotărât în mileniul III. Cine nu are un mic hotel sau o pensiune face vin sau brânză care sunt cumpărate tot de turiști sau sculptează diverse suveniruri din lemn. Numai meșterii care lucrează mobilă căutată în toată Grecia nu depind direct de turism. În rest, cu mic cu mare, mai toți vlahii de aici așteaptă cu nerăbdare venirea iernii, când grecii iau localitatea cu asalt.

Dacă din piața centrală pornești pe o străduță foarte pitorească și foarte îngustă (circa 1 metru) care coboară până la *Mănăstirea Sfântul Nicolae din Metsovo*, poți avea parte de o priveliște minunată asupra văii. Biserica poartă hramul *Sfântului Nicolae Vlahul* martirizat de turci la Trikala, pe 17 mai 1617. În drum spre Corfu (sau alte insule Ionice; Zakynthos, Lefkada, sau Kefalonia) sau Meteora, puteți avea și „surpriza” numită Metsovo.

De la Giurgiu până în Metsovo sunt 870 km care se parcurg în 9 ore și 40 minute. Pe autostrada Egnatia Odos se plătesc aproximativ 10 euro pe sens. Prețul mediu pentru o noapte de cazare este de 30 euro. Drumul care se desprinde din Egnatia Odos șerpuieste printre munți și în doar câțiva kilometri poți admira priveliștea satului „etajat”, cu aspect tipic de stațiune de ski. De pe drumul principal admiri casele dezvoltate mai degrabă pe verticală decât pe orizontală, cu 2, 3 sau chiar 4 etaje, cu pereții din piatră și acoperișuri acoperite cu țiglă sau ardez. Chiar dacă nu toate casele sunt la fel de vechi și mulți locuitori și-au construit pensiuni, au făcut-o

respectând perfect arhitectura locală, așa că nimic nu deranjează ochiul din tot ansamblul cocoțat în munți. Mușcate roșii sau în diverse nuanțe de portocaliu, roz, corai abundă la fiecare fereastră, iar culorile vii din ferestre se continuă în stradă, unde, la fiecare pas, găsești o tavernă, un magazinăș de suveniruri, o patiserie frumos ornată. Condițiile geografice au impus această dezvoltare pe verticală și totodată o organizare a spațiilor de parcare în pantă, sau la subsolul clădirilor. Accesul e destul de dificil, mai ales când străduțele sunt înguste, întortocheate și extrem de aglomerate de mașini mici sau mari, dar și de pietoni, pentru că trotuarele lipsesc cu desăvârșire. Este un haos ordonat în care locuitorii se descurcă de minune, iar mica înțelegere funcționează de minune. Pe străduțe, aromânii se salută cu „*ce faci?*”, iar răspunsul vine

repede „*ghini*”. Metsovo este și o veritabilă stațiune de munte și de ski, având un teleferic ce servește pe timpul iernii. Tot aici există Parcul Național *Valia Kalda* din munții Pindului, singurul loc din Grecia unde trăiesc urșii brunii. Se organizează excursii cu mașini de teren în parcul natural, sau spre lacul artificial *Aoos*, existând trasee special amenajate pentru doritorii de drumeții. În centrul orașului, vis-a-vis de parc, pe partea stângă se află biserica satului, *Agias Paraschevi*, iar pe partea dreaptă se află *Muzeul de Artă Modernă Averoff*, creat la inițiativa unui mare filantrop din Metsovo, a cărei statuie o veți găsi în parcul de care tocmai am vorbit.

În toate satele aromâne veți vedea în centrul localității un arbore mare, bătrân. Se spune că aromânii, atunci când hotărâu să înființeze un sat, plantau în centru un pom (de obicei, platan), iar dacă acestuia îi mergea bine, acolo ridicau și locuințele. Simbolul *Pomului Vieții* este unul milenar. Pe meterezele *Bisericii Omului* de la Adamclisi apar, în spatele fiecărui reprezentant al unei seminții a poporului multiethnic al *Geților de Aur primordiali*, *Pomul Vieții* specific neamului lui. „Testul” pomului era o modalitate de a testa voința divină, de a afla dacă locul e bun sau rău, dacă viața viitoare a satului va curge cum trebuie în acel loc și va fi ferită de rele, pentru că locurile sunt încărcate de un spirit al lor, care aduce fericire și noroc, sau dimpotrivă, neșansă și ghinion. Toate satele din „*Vlahohoria*” (așa cum numesc grecii așezările locuite de aromâni) și toate cele 45 de sate din Zagori păstrează, fără excepție, acest detaliu „arhitectonic” natural, adică *Pomul*, care este inima așezării și în jurul căruia este construit satul. Este adevărat că Grecia a inventat „*agora*”, dar nu acesta este tipul cel mai vechi de piață; acesta aparține vechilor aromâni (vlahi); *Geți de Aur primordiali* adunați în jurul *Marelui Arbore*. De altfel, la Iliohori, Dobrinovo, sat aromân din Zagori de răsărit, se află unul dintre cei mai bătrâni pomi din Grecia. Acesta are o circumferință de 11 metri, iar crengile formează o coroană de 35 de metri în diametru. Sub el se desfășoară întreaga viață a comunității; acolo se adună cogeabașii, acolo se țin sărbătorile, acolo se întâmplă totul.

Continuând călătoria și urcând în munți întâlnești localitățile Kalarrytes (Călărași) și Syrrako (Seracu, Săracu). Stau față în față pe doi versanți opuși. Jos în vale este mănăstirea vlahă de la Kipina, a cărei biserică se continuă cu o peșteră naturală, lungă de 20 de kilometri (în ideea unui zeu Mitra, născut din piatră, dintr-o peșteră; și Iisus s-a născut într-un grajd găzduit într-o grotă). Satul Kalarrytes (Călărași) este atestat de pe la anul 1000, când era locuit tot de vlahi. Kalarrytes și Syrrako aveau relații comerciale importante, cu Veneția și Franța. Făceau țesături prețioase și bijuterii. În Zagori (din slavă: „dincolo de munte”) mai sunt 45 de sate, spre granița cu Albania, locuite tot de aromâni. Peisajele sunt de poveste, iar dintre acestea se decupează ca unicat canionul râului Vikos, intrat în cartea recordurilor datorită pereților lui ce ajung la 1 km. înălțime. Zagori este un loc încă sălbatic și natural unde se vorbește vlahă.

La Metsovo (Aminciu), bătrânele, dominica, la slujbă, poartă costum popular. În zonă avem satele aromânești Ameru, Doliani, Tristenio, Flamburari, Băiasa, Perivoli. Pensiunile și tavernele de aici au nume – grafiate cu alfabet latin sau grecesc - precum: *La munte, La moară, Casa Caldă, La casa di lemmu, La codru, La noi*, de parcă ești cumva chiar acasă. La Anthusa, Lipinița, lângă nelipsitul mare platan, este o inscripție ce spune: *Chini vini, oaspe!* „Oaspe” înseamnă „prieten”, așa că veți fi bine primiți aici de frații noștri aromâni. Sper ca v-am convins că Metsovo (Aminciu) merită vizitat, chiar și pentru o după-amiază, în drumul vostru spre insulele grecești. Veți descoperi un orașel superb unde, mai mult ca în orice loc de pe planetă, vă veți simți *ca acasă*, căci *Chini vini, oaspe!*

Pomul Vieții
în centrul comunității
– Simbol al nemuririi,
al revenirii periodice
în materie

Biserica Omului de la Adamclisi
(Dobrogea)
– Fiecare seminție este legată
de Pomul Vieții neamului său

Coroana din frunze de aur
a lui Sheutes al III-lea (Săuță)
descoperită în Valea regilor Traci
din Bulgaria (geții sudici) –
Frunzele ca simbol
al vieților omenesci,
al revenirii periodice
a sufletului în materie.

